

VI. évf. 11-12. szám

2016. november-december

KEMLIB

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat

(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamk.hu>

kemlib@jamk.hu

**Békés, meghitt karácsonyi ünnepeket
és szerencsés új esztendőt kívánunk minden kedves Olvasónknak!**

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** dr. Voit Pál igazgató

Felelős szerkesztő: Szilassi Andrea. **Rovatvezetők:**

Erősné Suller Ildikó, dr. Horváth Géza, Feketsné Kisvarga Anita, Kissné Anda Klára, Mikolasek Zsófia,
Nagy Edit, Szilassi Andrea.

Design: Török Csaba. **Műszaki szerkesztés:** Szilassi Andrea

ISSN 2062-5782

TARTALOM

Megyei körkép

<i>Kissné Andá Klára (Tatabánya)</i>	
XVI. Országos ODR konferencia Tatabányán	4-6. oldal
<i>Petényi Erzsébet (Tatabánya)</i>	
Felolvasómaraton a könyvtárban	7. oldal
<i>Sári Alíz Imola (Tatabánya)</i>	
A Duna hídjairól a JAMK-ban	8-9. oldal
<i>Nász János (Tatabánya)</i>	
Az őszi csillagai	9-10. oldal
<i>Sári Alíz Imola (Tatabánya)</i>	
Öko-vetélkedő a JAMK-ban	10-11. oldal
<i>Nagy Edit (Tatabánya)</i>	
Őszi kiállításaink.....	12. oldal
<i>Szilassi Andrea (Tatabánya)</i>	
Digitális kisokosok készítéséről a NetNagyi Klubban	13-14. oldal
<i>Csombor Erzsébet (Esztergom)</i>	
Esztergomi színművész a „Köztünk élnek” sorozatban [Horányi László]	15-16. oldal
<i>Zimonyi Zsanett (Esztergom)</i>	
Dr. Etter Ödön: Jó esztergominak lenni!	16-17. oldal
<i>Csombor Erzsébet (Esztergom)</i>	
A vagabund költő: Berda József – Sipos Lajos előadása	17-19. oldal
<i>Csombor Erzsébet (Esztergom)</i>	
Szabó Judit textilrestaurátor szépségei	20-21. oldal
<i>Farkas Tibor (Tata)</i>	
Könyves Szerda Galambos Istvánna a tatai sortűzperről	22. oldal
<i>[Honlaphír] (Tata)</i>	
Könyvbemutató: Itt élned, halnod kell	22. oldal
<i>Maárveő Nóra (Tata)</i>	
Az 1956-os forradalom Pekingből – P. Szabó József előadása	23. oldal
<i>Kerekesné Fuli Anikó (Tata)</i>	
In memoriam Kosztolányi Dezső	23-24. oldal
<i>Maárveő Nóra (Tata)</i>	
Adventi irodalmi teaház	24. oldal

Mi történt a KSZR háza táján?

Mikolasek Zsófia (Tatabánya)

Félidőben – Miskolci KSZR műhelynapok 25-26. oldal

Dudaskó Zoltánné (Szomor)

Ilyen beszélgetések hiányoznak – Lőrincz L. László Szomoron 27. oldal

Kitekintő

Nász János (Tatabánya)

Kertész lesznek! sorozat Antal Z. Lászlóval és Kaáli-Nagy Zsomborral 28-29. oldal

Nász János (Tatabánya)

Kertész lesznek! sorozat Leindinger Dániellel és Balogh Péterrel 30-31. oldal

Gyereksarok

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Könyves Vasárnap Tatabányán 32-34. oldal

Goldschmidt Éva (Tata)

Varázsputtony 35. oldal

Deák Anikó (Komárom)

Gyermekkönyvhét Komáromban 36. oldal

Helytörténet, honismeret

Sári Alíz Imola (Tatabánya)

Tudományos konferencián jártunk 37-38. oldal

Nemes János (Szomód) – Szilassi Andrea (Tatabánya)

Bemutatkozik a Szomódi Helytörténeti és Történelmi Hagyományőrző

Közhasznú Egyesület 38-41. oldal

Egyesületi élet

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

A vándorgyűléstől az IFLA trendekig 42-44. oldal

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Fejlesztési irányok, fenntarthatóság és esélyteremtés 44-47. oldal

Sajtófigyelő

Nagy Edit (Tatabánya)

Cikkek bibliográfiája, 2016. október 48-52. oldal

XVI. Országos ODR konferencia Tatabányán

KISSNÉ ANDA KLÁRA

Az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer online dokumentum-szolgáltatás lehetőségei volt témája annak a konferenciának, amelyet a tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár rendezett meg 2016. október 17-én.

Káldos János. A fotókat Török Csaba készítette

Dr. Voit Pál igazgató megnyitójában annak a reménynek adott hangot, hogy az előadások és az eszmecsere segít ajánlásokat megfogalmazni az online szolgáltatások további, jobb és hatékonyabb működéséhez. Bemutatta Nagy Editet, a rendezvény háziasszonyát, a megyei könyvtár könyvtárközi kölcsönzéséért felelős kollegáját, aki első ízben vett részt a konferenciaszervezésben és moderálta azt a nap folyamán.

Káldos János, az Országos Széchényi Könyvtár általános főigazgató-helyettese megalapozta a

további előadásokat azzal, hogy a digitálizáció könyvtárakra vetített következményeivel indított. Megjegyezte, hogy a digitális dokumentumok szolgáltatása a könyvtárostól más szemlélet elsajátítását igényli. Nemcsak a hosszú távú megőrzés problematikáját, hanem technikai, szerzői jogi, könyvtárhasználati és -gyakorlati kérdéseket is felvet. A könyvtári adatbázisok még nem teszik lehetővé, a szabványosítás pedig még nem követi a digitális dokumentumok és kölcsönzéseik logikus, egyszerű, áttekinthető megjelenését a rendszerben, az üzleti modell beépülése pedig biztonsági kérdéseket is felvet. Ezt követően az ELDORADO-t indulásától vette górcső alá. A digitalizált dokumentumok tömeges előállítására, gyűjtésére, tárolására, jogszerű hozzáféréseinek biztosítására hozták létre, miközben az OSZK az országos szintű jogkezelést vállalta. A szolgáltató rendszer egyes részei jól kidolgozottak és jól működnek: elérhetőek a rekordok, jó a keresőfelület, lelőhelyinformációt ad. A szerzői jogok tekintetében az eszközre történő dokumentumletöltés védelme gyenge, az online olvasás kezelése jogszerű – de csak ODR-pontokon hozzáférhető. Az ODR-felület mutatja, melyik mű hozzáférhető vagy megrendelhető, az adminisztrációs felület folyamatkövető. Az előadó végül kitért a keresési anomáliákra, a dokumentumleírások pontosításának szükségességére. Előadása:

Digitális dokumentumok szolgáltatása az országos könyvtári rendszerben, az ELDORADO változása <http://videotorium.hu/hu/recordings/13962>

Dr. Tóth Éva, az Országgyűlési Könyvtár osztályvezetője a szerzői jog tükrében vizsgálta a könyvtárközi kölcsönzést. A máig tisztázatlan jogszabályi háttér miatt a szerzői jog gátja a szabad tudásáramlásnak és az információkhoz való egyenlő hozzáférésnek. Mindenekelőtt azt tisztázta, hogy mit jelent, és milyen korlátokat állít ebben a folyamatban a polgári jog (haszonkölcsön), a szerzői jog (a mű védelme), a vagyoni jog (a rész vagy egész felhasználásának módja) és a terjesztés joga (a szerző kizárólagos joga). A szerzőt (közreműködőt) minden esetben megilleti a díjfizetés, ami alól a könyvtárak még könyvtárközi kölcsönzés esetén sem mentesülnek. Haszonkölcsön esetén a jogdíjat az állami költségvetés tartalmazza. Papíralapú többszörözés esetén reprográfiai díjat fizet a könyvtár gépenként. Az elektronikus dokumentumok/másolat esetén azonban nincs a jogdíj „bedolgozva”. Mint mondta, a hatóság és a könyvtár archiválási és nyilvános célra, bizonyos körű nyilvánosság számára kizárólag zárt hálózaton tehet hozzáférhetővé ilyen dokumentumot, de egy digitalizált cikk vagy teljes mű mozgathatósága már kérdéses a könyvtárak között is, többszörözésével pedig a szerzői és a vagyoni jog sérül. Nem kerülhető ki tehát, hogy megállapítsuk, védelem alatt áll-e. A szerzők biográfiai adatainak beazonosítására több adatbázis áll rendelkezésre (pl. OSZK Névtár, PIM, ARROW stb.), de ne feledjük, a jog örökíthető. Az előadó kijelentette, hogy tapasztalata alapján a dokumentumok esetén a 150, folyóiratok estében a 110 év vállalható be. Azonban emellett is közzé teszik hirdetményben, hogy a szerzők jelentkezzenek. Példaként az Országgyűlési Könyvtár Digitalizált Törvényhozási Tudástárára (DDT) hivatkozott. Előadása: **Könyvtárközi kölcsönzés a szerzői jog tükrében** <http://videotarium.hu/hu/recordings/13954>

Dr. Koltay Klára, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárának főigazgató-helyettese már visszatérő vendége az ODR konferenciáknak. Ezúttal a MOKKA-ODR felület idei újdonságait, változásait mutatta be. Mint mondta, a fejlesztési célok és irányok azt szolgálták, hogy teljes nyilvánvántartó rendszerként legyen kihasznált: tudja

kezelni a passzív partnereket, a költségeket, de akár a monitorozásra, a legkülönbözőbb statisztikák lekérdezésére is alkalmas legyen.

Dr. Tóth Éva

A könyvtárnyilvántartó stabilabb és gyorsabb lesz. A számlázási adatok miatt kötelező elemek épülnek be. Kényelmi szolgáltatásként nem látszanak majd például a törölt könyvtárak, találati listákat rendez. A költségkezelés új funkció. És ebben az évben lehetővé vált az olvasói regisztráció is, ami azt jelenti, hogy bárki online kérelmfeladást indíthat egy egyszerűsített felületen. Az előadó a mikéntek mellett az előnyökről is tájékoztatót. Fontos azonban tudni, hogy az olvasó által indított kérések nem tartoznak bele a könyvtár által kezelt olvasói kérésekbe, és a könyvtárnak a könyvtárnyilvántartóban jeleznie kell, ha ilyen kérést fogad. A költségkezelés a pénzügyi információk bevitelét és kezelését szolgálja. Ez a kérő és a szolgáltató könyvtár oldaláról is hasznos eszköz, meg tudja adni a kéréshez tartozó összegeket, abból bizonylatot képes kiállítani. Az egyes bizonylatstátuszok láthatók, akár több kérésből összeválogatott tételekből is kiállítható. Felhívta a figyelmet a könyvtárak önregisztrációjára, ami ODR-használati típusok szerint indul a nyilvánvántartó lapról. A passzívak aktiválódhatnak, de az adatokat ellenőrizni kell! Végül arra kért, hogy a további fejlesztések

érdekében jelezzék a könyvtárak az igényeket és a kéréseket. Előadása: **Tapasztalatok a MOKKA-ODR felület három kiemelendő részéről: Könyvtárnyilvántartó, olvasói kérések, számlázás** <http://videotorium.hu/hu/recordings/13982>

Dr. Koltay Klára

A délelőtti előadások sorát *Huszkáné Horvát Andrea*, a kecskeméti Katona József Könyvtár osztályvezetője zárta a könyvtárközi kölcsönzés KSZR könyvtárakat érintő gyakorlatának bemutatásával. Megyei könyvtárként teljesítik a könyvtárközi igényket. Ahhoz, hogy a jelenlévők teljes képet kapjanak a szolgáltatásról, elsőként a 2005-től folyamatosan fejlődő Bács-Kiskun megyei KSZR-ről nyújtott átfogó képet felsorolva azokat a tényezőket, amelyek a forgalmi adatok növekedéséhez hozzájárultak. A településeken élők könyvtárközi kéréseinek száma 2011 és 2015 között 3600-ról 10769-re nőtt. Az okok között említette a települési könyvtárosok folyamatos képzését, az országos olvasásnépszerűsítő és gyermekprogramok szervezését. A települési könyvtárak felújításával a hozzáférés kiterjedt, a megyei könyvtár szolgáltatásainak – benne az ODR és a könyvtárközi kölcsönzés – népszerűsítése több formában biztosított. A feltártság szakszerű és naprakész. A könyvtárközi kölcsönzés folyamatát a kérésindítástól a kézbesítésig szemléltette. Minden szolgáltató hely jelszó segítségével jegyezhet elő. A szolgáltatás a KSZR-ből finanszírozott, a településeknek ingyenes. Ha a mű nincs meg a központnak, és az állományukhoz illeszkedik, beszerzik azt, csak egyéb esetben továbbítják. A hatékonyságot számszerű adatokkal támasztotta alá, a

konferencia időpontjáig 2016-ban 11971 kérést fogadtak. Előadása: **Könyvtárközi kölcsönzés a Katona József könyvtárban a KSZR tükrében** <http://videotorium.hu/hu/recordings/13972>

Ahogy tavaly, ezúttal is lehetőséget biztosított a rendezvényszervező a MOKKA-ODR felület használata során felmerülő problémák és kérdések áttekintésére. Aki akarta, számítógép előtt maga is végigkövethette lépésről lépésre például a számlázás során szükséges beállításokat. Volt arra vonatkozó kérdés, hogy egy könyvtár hosszabb (nyári) bezárása esetén hogyan lehet megjeleníteni az ODR felületen, hogy meddig nem fogad kéréseket. Így a könyvtárnyilvántartó felülettel is volt lehetőség jobban ismerkedni. A kérdéseket megválaszolta és a gyakorlatot vezette *Nagy Judit*, a *Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár* könyvtárosa. Aki pedig itt a kérdésért nem tette fel, az továbbra is tájékozódhat a http://hu.wiki.lib.unideb.hu/index.php/Orsz%C3%A1lgos_Dokumentumell%C3%A1lt%C3%A1si_Rendszer oldalról.

Huszkáné Horvát Andrea

A konferencia jól összeállított tematikával, nagyon jó előadókkal, az Nemzeti Kulturális Alap támogatásából kínált remek programot annak a közel százharminc könyvtárosnak, akik erre szánták a napjukat. A kapcsolatok bővítésén túl sem ment senki haza könyvtárközi kölcsönzést érintő új információ, tapasztalat nélkül. Köszönjük a szervezőnek és a résztvevőknek!

Felolvasómaraton a könyvtárban

PETÉNYI ERZSÉBET

Az idei év újdonsága a Felolvasómaraton meghirdetése. Célunk az volt, hogy egy kedvenc irodalmi részlet nyilvános felolvasásával felkeltsük az érdeklődést a könyvek, egyáltalán az olvasás iránt. Másrészt - mivel ez akár fellépésnek is tekinthető – a közönség előtti szereplés gyakorlására is jó lehetőséget kínált az alkalom. Sokan vannak, akik szívesen megosztják olvasmányukat másokkal. Az idei könyvtári hét célközönsége alapvetően a kamasz korosztály volt, ezért azt kértük felhívásunkban, hogy a kamaszkori olvasmányélmények kerüljenek központi helyre.

Sokan fogadták örömmel a lehetőséget, érdeklődtek személyesen és levélben az esemény iránt. Nemcsak olvasóink, hanem a könyvtárosok is jelezték részvételi szándékukat. A középiskolások és a gyermekkönyvtárba látogató általános iskolások egy csoportja is csatlakozott a felnőttekhez.

A részvételt előzetes regisztrációhoz kötöttük, hiszen az idő beosztását egyeztetni kellett. A név és az elérhetőség mellett kértük a felolvasásra szánt mű szerzőjét és címét is. 10 perces időben határoztuk meg az egyes felolvasásokat. A jelentkezők közül volt, aki nagyon komolyan vette a feladatot és felelevenítette régi olvasmányai közül a legkedvesebbet. Volt olyan is, aki arra gondolt, a kamasz füleknek tetsző szöveget választ. A fiatalabb korosztályt képviselők közül többen az éppen aktuálisan olvasott könyvből idéztek. Volt olyan

jelentkezőnk is, aki kimondottan kérte, hogy kedvenc verseit olvashassa fel. Egyik felolvasónk filozófiai művet talált érdekesnek a megosztásra. Hallhattunk mesét, de kortárs és klasszikus ifjúsági regényrészletet is. Az egyik könyvtáros pedig a fennmaradó időhözagot kitöltve gyorsan lekapott egy könyvet a polcról és rögtönzött fergeteges hangulatot olvasásával.

A teljesség igénye nélkül írom le az elhangzott részletek szerzőit: Nagy Lajos, Palotai Boris, Thury Zsuzsa, J. K. Rowling, Csukás István, Szerb Antal, Jane Teller, Tolkien, Balázs Ágnes, Mark Twain, Laura Leitner, Arisztotelész, Matilde Bonetti, Ady Endre. A felsorolásból is látszik, sokszínű, érdekes válogatást hallgathattunk. Akik nem kimondottan ifjúkori kedvencet hoztak, azokat sem zártuk ki a felolvasásból, hiszen az olvasók ötletet is adtak egymásnak a jó olvasmányok megtalálásához. A felsorolásból is látszik, sokszínű, érdekes válogatást hallgathattunk.

A szöveg pusztá felolvasásán túl több előadónk fontosnak tartotta, hogy a könnyebb megértés és a jobb átélhetőség kedvéért bevezetőt mondjon a könyvről, a szereplőkről, a cselekményről. Többen azt is megosztották a hallgatósággal, miért esett választásuk épp arra a műre, amiből olvastak. Így aztán időnként eszmecsere is kialakult, jó hangulatú, kellemes órákat töltött együtt minden résztvevő. A közreműködők örömmel fogadták a saját nevükkel ellátott megyei könyvtári könyvjelzőt. A felolvasás ötletét jónak tartjuk, szeretnénk folytatni és rendszeressé tenni.

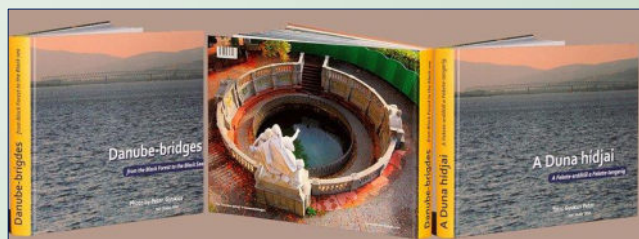

A fotókat Nagy Ádám készítette

A Duna hídjairól a JAMK-ban

SÁRI ALIZ IMOLA

A nyári szünet után újult erővel kezdtük az öko-est sorozatot 2016. október 1-én, szombaton. A vendégünk ezúttal Gyukics Péter fotóművész volt, aki eddig három, hidakról készült albumot szolgáltatott a fotózás, az építészet és a hidak szerelmeseinek. Az előadást a legutóbbi, **A Duna hídjai – A Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig** című könyve alapján prezentálta lelkes közönségünknek.

A kép forrása:

<https://www.facebook.com/201829126567391/photos/a.32701020706857.77063.201829126567391/32701037373522/?type=1&theater>

A szerény létszámú, de annál élénkebb hallgatóság érdeklődéssel kísérte végig az előadást, hiszen mondhatni, egyedülálló az országban, hogy valaki hidakról készítsen albumot. Nem is gondolnánk, mennyi mindent jelképez egy hídszerkezet. Összeköt embereket, családokat, barátokat, kultúrákat, országokat. Ugyanakkor mégis, a folyó által játékonyszerűen elválasztja őket. Az ember felfedezővágya csillapításának egyik eszköze a híd, hiszen benne van az átkelés lehetősége, ennek következtében pedig az új dolgok megismerése is. Egy híd építése mindig kockázatos dolog. Elvégre megannyi dolognak kell megfelelnie: mint például az adott hely időjárásának, a víz áramlatának, a járművek/emberek forgalmának, nem utolsósorban pedig esztétikai élményt is kell nyújtania.

Magának a folyónak két neve is ismert. Az egyik ilyen név a Danubius, ezt leginkább a folyó felső szakaszánál használták. A másikat, az alsó szakaszt Isternek nevezték. Emiatt mondják a Dunára, hogy bisnominis, azaz kétnevű folyó.

Gyukics Péter. Fotó: Sári Aliz Imola

Eredetét sokan a Breg forrásával azonosítják, de ezt biztosan nem lehet kijelenteni, mivel évszázados vita folyik arról, hogy pontosan hol ered, és melyik város – Furtwangen vagy Donaueschingen – tudhatja magáénak ezt a közkincset. Napjaink álláspontja szerint a donaueschingeni kastélyparkban lévő medencéből ered a folyó. Ebből a medencéből egy földalatti csövön áramlik keresztül a Fekete-erdőből jövő, Brigach nevű vízfolyásig. Majd tovább haladva egyesül a Breg nevű patakkal és innentől kezdve Duna néven veszi kezdetét 2780 km-es áramlása a Fekete-tengerig. Útja során kilenc országot érint, de csak nyolc látta el híddal, melyeknek száma összesen 342. Ebből 52 vasúti, 39 gyalogos és kerékpáros forgalmú. 47 hajózható Dunaág-hídról értesülhetünk a könyvből. Az előadás ennél jóval csekélyebb számú építményről adott információt, mégis tartogatott mindannyiunk számára érdekes adatokat: megtudtuk, hogy a legkisebb hídnyílás 9 méteres, a legnagyobb 351, a legrövidebb híd 25 méter, a leghosszabb 2250.

Már a rómaiak idején sem volt lehetetlen hidat építeni. Igaz, állandó hidat csak az Al-Dunán építettek Traianus császár idején i. sz. 103-105 között. Ez köpillérekben nyugvó faszerkezetű híd volt. Még a középkorban is jellemzően facölöpökre épült, szintén faszerkezetes hidakat terveztek. Ilyen épült Regensburg felett Beuronnál 1801-ben – de már kőhidakra is találunk példát: az 1135 és 1146 között elkészült, szintén Regensburgnál átívelő, 16 nyílású kőhidat, amely a mai napig áll.

Traianus császár oszlopa, háttérben egy Dunán átívelő híddal. Az előtérben két daciai hadjárat eseményei láthatók. Apollodórosz alkotásáról Conrad Cichorius készítette a grafikát

Az 1800-as években a lánchidaké volt a főszerep. 1825-ben egy gyalogos lánchíd épült Bécsben, a Zsófiahíd. 1839-49 között építették fel Pest és Buda között a Lánchidat, melynek középső nyílása 202 méteresként akkor a legnagyobb nyílásnak számított Európában. Ugyancsak ezekben az években épültek vas és acél felhasználásával függőhidak, ívhidak, illetve rácsos hídszerkezetűek. Az 1900-as években megjelent a vasbeton használata is a hidak építésében. Az 1930-as évek táján pedig újfajta hídszerkezeteket alkottak, mint például az Erzsébet hídnál alkalmazott acélpályalemezes, valamint a Linznél és Pozsonynál épült ferdekábeles és kosárfüles ívhidak, továbbá a feszített kábelű hidak.

A Megyeri híd egy ferdekábeles híd Újpest és Budakalász között, amely 2008-ban épült. Fotó: Civertan Gr. Stúdió

Összességében nagyon tartalmas előadást hallhatott a közönség. Többen hangot adtak annak a véleményüknek, hogy nem is gondolták volna,

mennyi érdekességet rejthet egy híd. Hiszen építésénél több szempontot is figyelembe kell venni. Fontos az arcualattervezés, hogy illeszkedjen a városképbe; ugyanakkor legyen modern és szellős, de erős és tartós is egyben. A hidak a történelem egy-egy darabját is magukban hordozzák.

Az ős csillagai

NÁSZ JÁNOS

Örömünkre szolgált az a lehetőség, hogy 2016. október 7-én, a 45. Komárom-Esztergom Megyei Könyvtári Hét keretében, az úgynevezett könyvtárosok éjszakáján kapott helyett az ökösték rendezvénysorozat e havi második előadása. Így este nyolc órától egészen tizenegy óráig *Moczik Csaba* és az **MCE Felsőgallai Amatőr csillagász Klub** tagjainak jóvoltából a távcsövekkel, működésükkel, szerkezeti sajátosságaikkal, használatukkal ismerkedhettek a látogatók és érdeklődők.

Sajnos az időjárás a teraszunkon nem volt alkalmas csillagnézésre, de személyes és kötetlen beszélgetésekre a klub tagjaival igen. Az előadásra a késő esti órákban, tizenegy óra körül került sor, és bizony voltak, akik virrasztottak azért, hogy szakavatott kalauzolást nyerjenek a kozmoszhoz. Nem is akármilyen kozmikus kiránduláson vehettünk részt! Mintha egy űrhajó kabinjából tekinthettünk volna le az őszi égbolt csillagaira, konstellációira. Láthattuk, hogyan alkotnak képzeletünkben egységes alakzatokat, amiket esetleg mitológiai történetekkel és állatképekkel társíthatunk. Így hát felfrissíthettünk számos olyan ismeretet is, amit annak idején az iskolában tanultunk történelem- és fizikaórán. Érintettük a görög-római mitológia történeteit, és a magyar csillagmondákat is. Körülutastuk a holdat és néhány bolygót is; megfigyelhettük jellegzetességüket. Tanúi lehettünk az állandóan változó csillagos égbolton csillagok kihunyásának és születésének. Számos galaxisfajtát is megismerhettünk, például láttuk közelíteni felénk az Andromédát, majd belebújhattunk a Tejút Galaxis résébe, és átbucskázva rajta elszáguldottunk a Plejádok, a

Hét nővér és az Orion melletti csillagködökön keresztül. Mígnem visszaérkeztünk bolygónkra. Befejezéséppen elidőztünk egy kicsit a Föld gyönyörű, kék auráján, rácsodálkoztunk az azúrkék tengerekre, a kontinensek sokrétű színeire.

Moczik Csaba. Fotó: Török Csaba

Bár már messzire képesek vagyunk ellátni a csillagászat, a csillagászok jóvoltából, mégis jó volt a képzeletbeli utazásból hazatérni; tudni azt, hogy egy csodálatos bolygó, a Föld az otthonunk. Alapvető kötelességünk vigyázni rá! Hálásnak kell lennünk azért, hogy táplál, gondoskodik rólunk, és megannyi gyönyörű életformával ajándékoz meg bennünket.

Öko-vetélkedő a JAMK-ban

SÁRI ALIZ IMOLA

A 11. Országos Könyvtári Napok és a 45. Komárom-Esztergom Megyei Könyvtári Hét eseménysorozatának részeként hirdette meg a József Attila Megyei és Városi Könyvtár környezetismereti versenyét a tatabányai oktatási intézmények 5-8. osztályos tanulói számára.

A versenyfelhívás egyik legfontosabb célja az volt, hogy a gyerekek megismerjék, és nem utolsósorban használni merjék a megyei könyvtár online hírforrásait. Céljai közt szerepelt továbbá az „Öko-hírek” néven futó hírlevél szélesebb körben való elterjesztése is, ahol többek közt a fenntarthatóságról és a humán ökológiai gondolkodásról kaphatnak mélyebb ismereteket az érdeklődők.

A versenyre jelentkező iskoláknak a 2016-os első félévi Öko-hírlevelekből feltett kérdésekre kellett válaszolniuk, melyek érdekes és aktuális, környezettel kapcsolatos híreket, írásokat tartalmaztak. Ugyanakkor a versenyzőknek könyvtárunk sokrétű öko-tevékenységét és szolgáltatásait is meg kellett ismerniük, és a kérdések alapján feldolgozniuk. A legügyesebb és legfelkészültebb három csapat jutott be a döntőbe.

A vetélkedő feladatlapja 3 blokkból állt: az első blokk a kutatómunkáról és könyvtárhasználatról szólt. Ebben a részben az Öko-hírlevélre alapozva kellett a kérdéseket megválaszolni, illetve egy-egy szót beleilleszteni az adott szövegbe. A második blokk egy úgynevezett kreatív feladat volt, amelyben a résztvevőknek egy számukra legszebbnek és kedvesnek tartott fát kellett lefotózniuk. A harmadik blokkban pedig egy prezentáció készítését és annak előadását kellett vállalniuk a versenyzőknek, melyben városuk természeti értékeit mutathatták be. A feladatlapok beküldési határideje szeptember 26-a volt. Október 4-én, a döntő illetve eredményhirdetés napján került sor a vetítéssel egybekötött előadásokra.

A prezentációkat egy három fős zsűri értékelt, melynek tagja volt *Nász János*, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár ökológiai szakreferense, a rendezvény házigazdája; *Oláh András*, a Tatabányai Klímakör Közhasznú Egyesület alapító tagja; végül *Hartdégen Ákos*, a Vértesi Erdő Zrt. marketing-ágazatvezetője.

A döntőben résztvevő csapatok voltak:

- A **Hetvenkedő Öko8-ak** az Árpád Gimnáziumból, (csapattagok: *Varga Vince*, *Troll Ildikó*, *Varga Panna* és *Vida Stella*; felkészítő tanáruk: *Siposné Mátyási Edit*);
- A **Közös Felelősség** a Jókai Mór Általános Iskolából, (csapattagok: *Basa Péter*, *Keszthelyi Réka*, *Konrád Ádám* és *Szegedi Nóra*; felkészítette őket: *Erdélyi Ádám*);
- Az **Abszolút Zéró** csapat a Móra Ferenc Általános Iskolából, melyet *Nagy Kevin*, *Páter Zoltán*, *Sztahó Balázs* és *Vecsey Viktor*

alkották, a versenyre pedig *Rákász Mihály* készítette fel őket.

A döntőbe jutott csapatok nívós előadásai sok értékes és hasznos információt tartalmaztak Tatabánya és környéke természeti értékeiről. Az ifjú előadókon látszott, hogy rettenetesen izgulnak, hiszen valószínűleg eddig még soha nem álltak közönség elé.

Az Árpád Gimnázium diákjainak prezentációja.

Fotó: Sári Aliz Imola

A prezentációk után a zsűri egy időre visszavonult meghozni a döntést. Az értékelésükben mindenkivel maximálisan meg voltak elégedve, de azért egy-két „atyai” jó tanáccsal ellátták versenyzőinket. Végül megszületett az eredmény: **harmadik helyezést ért el a Hetvenkedő Öko8-ak**, akik gazdagabbak lettek egy JAMK-os ajándék könyvcsomaggal, 4 gyermek és 1 felnőtt belépőjeggyel a Tatabányai Gyémántfürdőbe, továbbá - a Tatabányai Klímakör Közhasznú Egyesület révén – térképekkel. Ajándékaik sorát „Dr. Náдай Magda: Madárcseresznyétől a kocsányos tölgyig” című könyve zárta, melyet *Encsi Csaba*, a Vértesi Erdő Zrt. vezérigazgató-helyettese adott át.

A második helyezett az Abszolút Zéró csapat lett. Ők a Vértesi Erdő Zrt. felajánlásával 4+2 fős, ingyenes látogatást nyertek a csákberényi Gróf Merán Fülöp Vadászati és Erdészeti Múzeumba; könyvcsomagot kaptak a JAMK-tól; 4 gyermek és 1 felnőtt belépőjegyet kaptak a Tatabányai Gyémánt Fürdőtől és térképeket vehettek át a Tatabányai Klímakör Közhasznú Egyesületétől.

A vetélkedő első helyezését a Közös Felelősség nevű csapat érte el. Nyereményük egy 4+2 fős hétvége a pusztavámi Vajda János Erdészeti Iskolában a Vértesi Erdő Zrt. felajánlásával; a Vértés Center és a Libri Könyvesbolt közös könyvcsomag-ajándéka; 4 gyermek és 1 felnőtt belépő a Tatabányai Gyémántfürdőbe és térképek a Tatabányai Klímakör Közhasznú Egyesülettől.

Szeretnénk köszönetet mondani a vetélkedő támogatásáért a Vértesi Erdő Zrt. munkatársainak, kiemelten *Dr. Kocsis Mihály* vezérigazgatónak - címzetes egyetemi docensnek, *Encsi Csaba* vezérigazgató-helyettesnek, *Sárainé Illés Edina* közjóléti és turisztikai igazgatónak, *Hartdégén Ákos* marketing-ágazatvezetőnek. Továbbá *Oláh András*nak a Tatabányai Klímakör Közhasznú Egyesület alapító tagjának, a Libri Könyvesboltnak, a Vértés Centernek, a Tatabányai Gyémántfürdőnek, a Florette Virágszalonnak és végül, de nem utolsó sorban *Dr. Voit Pálnak*, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár igazgatójának, *Kissné Anda Klára* tájékoztatási osztályvezetőnek, *Nagy Ádám* PR munkatársunknak és minden JAMK-os dolgozónak.

A győztes csapat a Bánhidai Jókai Mór Általános Iskola diákjai közül került ki. Fotó: Nagy Ádám

Őszi kiállításaink

NAGY EDIT

Szeptember 8-30-ig Népház Úti Fiókkönyvtárunk Győryné Talabér Angelika és lánya, Ludrik Angelika alkotásainak adott otthont. A két Angelika összesen 66 olajfestményt hozott magával, és képeivel a könyvtár mindkét szintjét „belakta”. Míg az anya a realiztikus ábrázolás híve, lánya inkább a színek játékát nyújtja. Mindketten Várgesztesen élnek, és autodidakta módon fejlesztik tudásukat.

Talabér Angelika: Tihanyi látkép

Ludrik Angelika 1998-ban született. Még nincs egy éve, hogy fest, de örömmel vállalkozott arra, hogy édesanyjával közös kiállításán bemutassa különleges színvilágát, látásmódját.

Talabér Angelika közel két és fél évtizede dolgozik a vasútnál, szabadidejében alkot. Érdeklődését, témaválasztását a táj szépsége és iránta érzett rajongása határozta meg. Néhány éve ragadott ecsetet, és többféle technikát is kipróbált, de végül az olajnál maradt. Tatabányán először 2014-ben mutatkozott be az alsógallai József Attila Művelődési Házban. A mostani kiállítást dr. Voit Pál bevezetője után Jakab Erzsébet, a József Attila Művelődési Ház vezetője nyitotta meg. Mivel Tatabér Angelika festményei H. Gábor Erzsébet költőt is megihlették, és a költőnő versei közül a sokoldalú festő többet meg is zenésített, a kiállításmegnyitót fűszerezte Talabér Angelika és H. Gábor Erzsébet zenés-verses előadása.

Ugyanitt októberben a könyvtárunk „TÉT” fotópályázatára beérkezett fotográfiákból nyílt tárlat. A „Tégy érte többet!” című felhívás célja Tatabánya és közvetlen környezetének, természeti értékeinek fotókon való bemutatása volt. A pályázatra heten összesen húsz alkotást küldtek be.

A megnyitón Gyüsi László igazgatóhelyettes bevezetőjét követően Dallos István fotográfus tartott megnyitó beszédet. Ezután került sor az értékelésre, díjátadásra. A fődíjat Benyeczkó László, a pályázat fő támogatója, a Digi Sarok ügyvezetője adta át Endrédi Bélának. A tatabányai Klíma Kör különdíját Siklósi Krisztina, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár különdíját pedig Sisa Mária kapta.

A Fő téri Könyvtár-Képtárban szeptember 5-től október 29-ig lenyűgöző fotók várták a látogatókat. „Pár csepp India” címmel Egri Zsuzsanna budapesti fotós kiállítását tekintheti meg a közönség. Az alkotó közel húsz képben mutatja be India sokszínűségét.

Egri Zsuzsanna Indiában készített fotója

Digitális kisokosok készítéséről a NetNagyi Klubban

SZILASSI ANDREA

November 12-én – hosszú szünet után – ismét rendeztünk egy klubtalálkozót a JAMK Népház Úti Fiókkönyvtárban. Az időjárás ezen a napon igen cudarul alakult, ezért különösen örültem, hogy tizennégyen azért eljöttek. A viszontlátás öröme, a közelmúlt családi történéseinek elmesélése izgatott beszélgetéseket, kellemes hangulatot eredményezett. Elhangzottak még kulturális ajánlók is mozifilmekre és egy nagyszerű kamaradarabra a Jászai Mari Színház repertoárjából. Vendégeink megcsodálhatták az előző nap nyílt kiállítást is: *Keresztes Zsuzsa* budapesti „rongyképező” textildarabokból összeállított alkotásait. Az első féldíós előadás után szünet, majd aktuális hírek, érdekességek következtek részben *Csáki István* közreműködésével, aki az idősek világnapja alkalmából összeállított egy rövid verses, zenés műsort felvételtől, majd elhangzott egy képes beszámoló tőlem egykori igazgatónk, Csics Gyula varsói és kairói könyvbemutatóiról.

Fotók: Bencze Valéria és Szilassi Andrea

Mielőtt a tartalmi sajátosságokba belefognék, elsőként arról érdemes beszélni, hogy miért éppen OneNote szoftverrel célszerű készíteni ezeket a személyre szabott noteszeket. A OneNote kiválóan alkalmas rendszerezett, frissíthető információforrások készítésére. Számítógépen keresztül kényelmesen szerkeszthetjük a fájlokat, de okostelefonon, tableten is használhatjuk, ha

feltöltjük felhőalapú tárhelyünkre. Nagyszerű lehetőség, hogy bárhol rendelkezésre állhat az értékes és személyre szabott tartalom, így például vásárlásaink közben, vagy valamilyen kritikus helyzetben is. Változtatásaink internetkapcsolat idején szinkronizálódnak valamennyi okoseszközünkön. További előny, hogy a szoftver sokoldalú lehetőségeket kínál adatbevitelre: képet, képernyőábrákat, írott szöveget, beszinkelt képet, továbbá a világhálóról másolt információkat, a számítógép, telefon hangfelvevőjével felmondott gondolatokat egyaránt beleszerkeszthetjük ezekbe a fájlokba.

Mesteremberek

Egy hagyományos, papíralapú telefonszámos noteszben betűrend alapján rögzítjük a személyneveket. Ha hozzá is fűzzük emlékeztetőül, hogy szobafestő, netán asztalos az illető, de ahhoz, hogy később rátaláljunk egy hagyományos noteszben – ismernünk kellene a nevét. Szerepelhetnek hagyományos jegyzetfüzetünkben olyan szakemberek is, akiket csak nagyon ritkán hívtunk eddig – netán sosem. Csupán feljegyeztük elérhetőségeiket, mert ismerőseink ajánlották őket. Ezek a személyek gyakran feledésbe merülnek. Mivel a OneNote szoftvernél az adatrögzítés, rendszerezés másképp történik, ezért ennek használatával hatékonyabb a visszakeresés. E digitális notesznél például nem a személynevek képezik a csoportosítás alapját, hanem az egyes szakmák. A szakmákon belül sorakoznak az egyes iparosok mindenféle elérhetőséggel, fontos megjegyzéssel, esetleg referencia munkákkal kiegészítve. Praktikus dolog minden mesterséghez több szakembert is felvenni, hiszen alkalomadtán előfordulhat, hogy jól bevált szerelőnk elutazott, esetleg beteg, vagy túlságosan elfoglalt éppen. Egy ilyen noteszből nem hiányozhatnak az ezermesterek sem, akik univerzális tudásuknak köszönhetően sokféle munkára bevethetők. Ezt a kisokost különösen értékesé teszi még, hogy a sok-sok név és hozzákapcsolt információ könnyen áttekinthető

benne a rendszerezésnek és az alkalmazás sajátosságainak köszönhetően.

Otthonom

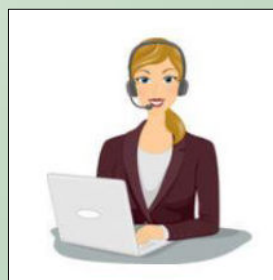
Vannak olyan helyzetek, amikor pontosan ismerni kellene lakásunk bizonyos adatait: a szobák és egyéb

helyiségek területét, a belmagasságot, a nyílászárók méreteit és egyebeket. Így például jó szolgálatot tesz lakásfelújítás előtt a költségek kikalkulásához, vagy akár anyagbeszerzésnél a szükséges mennyiség megállapításához. Az árajánlatkérést is meggyorsítja, ha át tudjuk adni ezeket az adatokat a vállalkozónak. Az ablakok mérete fontos függöny, roló vásárlásakor, vagy redőny, reluxa, spaletta, zsalugáter megrendelése előtt. Másrészt egy ablaküveg betörése esetén is ismernünk kell a pontos méreteket és az üveg típusát, hogy a biztosítónak – üvegesnek telefonon lejelenthessük. A lakás alaprajza szintén sok mindenhez jól jön. Például bútorcseré előtt a lakás belső elrendezése, a nyílászárók, fűtőtestek elhelyezkedése lényeges információ. Az Otthonom kisokos ezért tartalmazza a lakás beszkenelt alaprajzát is. A többi fejezetet az egyes helyiségek, valamint az udvar és kert alkotja ebben a noteszben. Van még egy műszaki eszközök című fejezet is bizonyos gépek következő adataival: a beszerzés ideje, a garancia lejárata, a szerviz adatai, továbbá esetleges speciális információk.

Ízelítő abból, milyen információkat jegyeztem be az egyes fejezetekhez:

- Hány collos csapok vannak? Hogyan lehet lecserélni őket? (Mindegyiket másként!)
- Hogyan lehet szűrőt cserélni a konyhai csapnál, milyen típusú szűrő való bele?
- Ajtók, ablakok méretei; meddig garanciálisak?
- Milyen foglalatú égők kellenek a lámpákhoz?
- A WC-tartálynak Geberit, vagy Dömötör típusú töltőszelepe van? A csere módja

- A falfesték színkódja
- Vízkőmágneselek rögzítésének módja a cső anyagának figyelembe vételével (szemben vagy ellentétesen?)
- Milyen elemmel működik a konyhai és a testanalizáló mérleg?
- A páraelszívóhoz milyen szénszűrő való?
- A porszívóhoz melyik HEPA szűrő kell?
- A rolókhoz hol kaphatók tartozékok?
- A fűkaszához hány mm-es damil szükséges?

Ügyintézés szolgáltatókkal

E digitális notesz fő fejezeteit a *Telefon*, *TV-műsor*, *Villany*, *Gáz*, *Víz*, *Internet*, *Webtárhely*, *Hulladékszállítás*, *Biztosító* címszavak alkotják. Ezeken belül akár több szolgáltató is szerepelhet – mint például a telefontól és a biztosítótól. Az egyes szolgáltatóknál bejegyeztem az ügyfélazonosítóimat és egyéb szükséges adatokat, például webcímeket és email címeket, ha van olyan, amelyen a mérőóra állását bejelenthetem. Fölvettem az adatok közé a reklamáláshoz szükséges telefonszámokat is, gondosan hozzátéve, milyen számot kell benyomni még, ha közvetlenül egy ügyintézővel szeretnék beszélni. A biztosítótól egyéb adatokat is följegyeztem. Az azonosítóm mellett rendelkezésre áll a szerződésszámom, amely nélkülözhetetlen információ a lakást érintő váratlan káreseményeknél. Hasznos bejegyezni az általános telefonos rendelkezésre állás időszakát még. Szerepel még a noteszben baleseti kárbejelentés esetére egy olyan elektronikus cím, ahová a postai út helyett a kitöltött adatlap és egyéb, beszkenelt dokumentumok szintén küldhetők.

Ezeket a digitális noteszeket személyes jellegük miatt nem osztottam meg a jelenlévőkkel. Az elhangzottak alapján azonban mindenki elkészítheti saját, hasonló jellegű digitális kisokosait. Feltétlenül ajánlom, érdemes! A szoftver használatához pedig segíthet a [Microsoft által készített oktatási anyag](#) .

Esztergomi színművész a „Köztünk élnek” sorozatban

CSOMBOR ERZSÉBET

Horányi Lászlónak négy diplomája van. Színész, építész-üzemmérnök, etnográfus és kulturális menedzser. Mindez jól hasznosítható igazgatói tevékenységében, mert a színház összművészeti műfaj.

A közönség türelmesen várta a népszerű művészt, Horányi Lászlót 2016. október 17-én a városi könyvtárban. Sajnos a pesti forgalom kiszámíthatatlan, csúcsforgalom idején órákba telik kijutni az alig 50 km-re fekvő Esztergomba. A művész Sinkó Gyula moderátor kérdéseire válaszolt, mesélt.

Sinkó Gyula és Horányi László.

Fotó: Nyári Andrea

Az iskoláskor a 60-as évekre jellemző kettősségben telt. A Kerektemplomban fél hétkor, majd hétkor kezdődő miséken ministrált, onnan egyenes út vezetett a közeli Kossuth iskolába, amelynek ajtaján már kisdobos nyakkendőben lépett be. Ezután a ferenceseknél tanult tovább. A középiskolai évek alatt sokat

szerepelt szavatokkal, ami előrevetítette a továbbtanulás irányát.

Az Arany János Színház Színészképző Stúdiója után a debreceni Csokonai Színházhoz szerződött. A 17 ott töltött év alatt vezető színészként számos főszerepben – a Férfiakban a Zöldszemű, a La Mancha Lovagjában Don Quijote stb. – láthatta a közönség. A padlásban nemcsak játszott, de rendezte is. Először 1985 – 86-ban jelentkezett Viszockij-estjével, ami abban az időben nagy releváció volt, mert Viszockij eredeti, tragikus és humoros, kemény dalai, versei a Szovjetunióban a legalitás alsó határát súrolták. Be is hívták a rendőrségre és a pártbizottságra miattuk, de végül szabad utat kapott az előadás. Igaz, Apró Antalnak (kommunista politikus) az volt a véleménye – ő a Barátság Háza rendezvényén látta Horányi műsorát, – hogy az ilyeneket kéne becsukni. Már a rendszerváltást követően, az MDF támogatásával készült a „Frici, a vállalkozó szellem” című tv-sorozat, amelyben Kerekes Ferkót, a traktorost alakította. Sajnálatos, de 36 rész után, talán nem függetlenül az MDF bukásától, a sorozat leállt.

Sokat dolgozott, a felvételek után ment vissza Debrecenbe, ahol esténként játszott, fellépett szilveszterkor több helyen, mígnem elérte a színészek esetében időről-időre előforduló tragédia. Elaludt a Trabantja volánja mellett, és karambolozott. Szörnyű tragédia történt, mert az élettársa meghalt, ő maga pedig koponyaalapi törést szenvedett. Komoly figyelmeztetést kapott, hogy tudni kell nemet mondani, mert a túlhajszoltságból semmi jó nem származik. Próbálja ehhez tartani magát, de ma is több helyen játszik, Észak-Komáromban, Sopronban,

Vácott, decembertől pedig a Nemzeti Színházban kezd próbálni. Nagyon szeret a Temesvári Színházban játszani, így végül itt is beadta a derekát; a „Barlanglakók” című darabban láthatják majd.

Horányi Lászlóról Nyári Andrea készítette a fotót.

Milyen a színész lelkivilága? Nagyon szubjektív a színész megítélése, embere válogatja, ki mit gondol róluk. Rendkívül kiszolgáltatott szakma az övék, 80%-ban szerencse kell hozzá, és csak 20 %-ban tehetség. Az érzelmeket a színpadon is meg kell élni, de ott úgy kell eljátszani, ahogy a szerepet megírták. A való életben viszont előfordul, hogy a színpadi szerelmesek mélyen utálják egymást.

Huszonhárom éve ő az esztergomi Várszínház igazgatója. Nagyon nehéz a szabadtéri színházak helyzete, mert úgy kell repertoárt készíteniük, hogy nem ismerik a következő évi költségvetésüket. Bizony előfordult, hogy saját zsebből finanszírozta a működést, de a folyamatosságot a jövő pályázati és egyéb támogatásai reményeiben bízva biztosítani kell. Két lányát vonzza az előadói pálya, de Horányi László igyekszik őket lebeszélni róla.

Gyorsan elszaladt az este, pedig csak töredékét ismertük meg a sokoldalú művész tevékenységének. Koronázza továbbra is siker a munkáját!

Dr. Etter Ödön: Jó esztergominak lenni!

ZIMONYI ZSANETT

November 7-én, hétfőn a Helischer József Városi Könyvtár **Köztünk élnek** sorozatának vendége Dr. Etter Ödön ügyvéd volt. A beszélgetést Sinkó Gyula vezette.

Etter Ödön életét nagyban meghatározta, hogy már felmenői is Esztergom meghatározó személyiségei voltak. Szülei ötgyermekes nagycsaládból származtak. Nagyapja, Etter Ödön az Esztergomi Takarékpénztár elnöke-vezérigazgatója, nagybátyja, Etter Jenő Esztergom polgármestere volt a második világháború alatt, és édesapja, Etter Kálmán ügyvédként a Takarékpénztár jogtanácsosa volt. Vendégünk e családi hagyomány és élet példák mintájára szintén az ügyvédi pályát választotta.

Dr. Etter Ödönről Marcali Marianna készítette a fotót.

Gyermekeveire úgy emlékszik vissza, hogy rossz gyerek volt, de mindig jó (két nővére) társaságban. Az 50-es években családjuk a Takarékpénztár épületében egy háromszobás lakásban lakott, amelyet, hogy a kitelepítést elkerüljék, át kellett adniuk a városi katonai parancsnoknak, és az egy emelettel lejjebb lévő, egyszobás ügyvédi irodába költöztek, nagyon

szűkös körülmények közé, ahol „a zongorán volt a szekrény, azon pedig a fotel”. Az 56-os események a szemük előtt zajlottak. Az esztergomi iskolaévek után egy évet a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumba járt, ahol „mindent meg lehet tanulni”, de aki tanárnak vagy jogásznak készült, annak el kellett gondolkodnia azon, hogy tanulmányait egy állami iskolában folytassa. Vendégünk így a Szent István Gimnáziumban érettségizett, majd a jogi diplomáját a Pécsi Tudományegyetem Állam és Jogtudományi Karán szerezte meg. Az ügyvédi pályát választotta, akárcsak édesapja, mert - habár a bírói munkát tartja a legfelelősségteljesebbnek, - ügyvédként mégis ő lehet egy adott ügy első bírója. Esztergomból 1985-ben elvitték a Megyei Bíróságot, majd a 90-es években a börtönt is, az alkotmánybíróságnak is 2012-ig Esztergom volt a hivatalos székhelye. Ezért is próbált Etter Ödön pályája során folyamatosan az esztergomi közéletben is tevékenyen részt venni, hátha egyszer ez a város visszakapja eredeti rangját. 1983-ban megalapította az Esztergom Barátainak Egyesületét, és tevékeny tagja az Országos Városvédő Egyesületek Választmányának is. 1989-ben ötlött fel benne egy városi televízió létrehozásának gondolata. Ez a következő évben sikerült is: létrejött az Esztergomi Városi Televízió, melynek közel tíz éven keresztül a főszerkesztője volt. A 90-es években olyan meghatározó politikusokkal készített riportot, mint *Göncz Árpád*, *Antal József* és még sokan mások. Az akkori érsek, *Paskai László*, akivel nagyon jó viszonyban volt, és akinek a környezetében számtalan ember fordult meg, arra ösztönözte, hogy ezeknek az embereknek a segítségével Esztergom jövőjét jobbra fordítsa. 1992-ben önkormányzati képviselő lett. Ez a munka 1998-ig tartott, ebben az időben a városfejlesztési bizottság elnöke is volt. A város mellett Piliscsévet tekintí második otthonának. Apósa, *Kálmánfi Béla* révén segíti az ottaniak jogi képviseletét. Annyira megszerették őt a falusiak, hogy egyszer, névnapja alkalmából egy igazi szlovák reggelivel lepték meg.

Fotó: Marcali Marianna

Végezetül szó esett a jövő generációjáról: a fiáról, aki szintén jogász, és az unokáiról is, majd végszóként hangsúlyozta, hogy fontosnak tartja a pozitív gondolkodást, mert negatívumokból nem nagyon lehet építkezni, és végeredményben jó esztergominak lenni.

A vagabund költő: Berda József – Sipos Lajos előadása

CSOMBOR ERZSÉBET

A Helischer József Városi Könyvtárban 2016. november 14-én *Sipos Lajost*, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem professzorát köszöntötte *Várady Eszter* igazgatónő, majd a **Szép Kapu Irodalmi Színpad** előadása következett. *Szilágyi Ferenc* színpadvezető *Berda József* verseiből állított össze egy csokorra valót, amelyet *Virág Eszter*, *Cseh Ferenc* és *Horváth Gergely* adott elő. A versek után Sipos professzor urat *Bánhidya Vajk* kérdezte.

A Szép Kapu Irodalmi Színpad előadása.

Fotó: Nyári Andrea

A professzor elsősorban Babits-kutatásairól ismert, most mégis Berda Józsefről írt hiánypótló kötetet. Kevesen ismerik ma már Berda József nevét és verseit. A vendég szerint ennek több oka is van. Egyrészt sok a költő Magyarországon, és ezért nem mindenki marad meg az emlékezetben. Berda József is ezek közé tartozik, hiszen művei kis példányszámban jelentek meg, ráadásul nem akart a szocializmus időszakának fősodrába illeszkedni, nem tudták semmilyen célra felhasználni.

Sipos Lajos, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem professzora. Fotó: Nyári Andrea

Az '56-os forradalomról például nem volt hajlandó negatív dolgokat írni. A magyar '56 az emberiség nagy történelmi lehetősége volt, harmadik út, amelynek ideáját a forradalom után még veszélyesebbnek ítélték, mint magát a forradalmat. A költő epigrammái viszont megőrizték a kommunista restaurációt és annak vezetőit; Kádárt például egyik epigrammájában Szálasihoz hasonlította, és hasonló sorsot gondolt-jósolt neki. Berda József élete végéig úgy vélekedett, hogy tényleg elközelgett a szabadság ideje '56-ban. Több, általa tiszta embernek tartott vezetőt ismert meg a forradalom idején, akiket később sem volt hajlandó másként megítélni. Pedig a hatalom megpróbálta a maga oldalára állítani, de ő a Kádár-korszakot a szabadság eltiprásának tartotta. Még a forradalom előtt megpróbálták rávenni, hogy írjon köszöntő verset Rákosi Mátyás születésnapjára, de nem állt kötélnek.

József Attila díjat 1965-ben kapott, amellyel tizenötezer forint járt. A legenda szerint a

nagyhatalmú Aczél György még toldott is rajta azért, hogy a meglehetősen toprongyosan járó költő vásároljon magának ruhát belőle. Berda József állítólag azt válaszolta, hogy csak Appelnél hajlandó ruhát venni. (Aczél György eredeti vezetékneve Appel volt.)

Mennyire volt extravagáns? Pesten, Angyalföldön, a Váci út 140. számú házban született nyolc gyermekes családban. Apja cseh, anyja szlovák származású volt, eredeti neve Brda. 15 éves korában végezte el a negyedik elemi, aminek feltehetően a sok hiányzás volt az oka. Szülei vasipari szakmunkásnak szánták, ám elképesztő ügyetlensége lehetetlenné tette, hogy kétkezi munkával keresse a kenyerét. 18 éves korában költözött el otthonról Újpestra, szándéka szerint újságíró szeretett volna lenni. Azonban katasztrofálisan fogalmazott, így ez az út is bezárult előtte. Elhatározta hát, hogy költő lesz. Úgy gondolta, hogy a társadalomnak kötelessége eltartani a költőt. Nem volt egyedül ezzel a véleményével, hiszen József Attila is hasonló álláspontot képviselt, míg mások, mint Illyés Gyula vagy Vas István dolgoztak, és munka után írtak. Berda József igyekezett megtanulni verset írni, korai versei hasonlóságot mutatnak más költőkével. Saját hangját végül a szabad versben találta meg. A professzor úr rövid ismertetést tartott a versformákról, amelyek a költő verseit egyedivé teszik.

Sipos Lajos Berda Józsefről írt könyvét a Napkút Kiadó jelentette meg 2016. júniusában

Kétévente saját kiadásban jelentette meg a verseit, mecénása nem volt. Egy füzetben összeírt mintegy 2800 nevet, akiket megkeresett a köteteivel. A gazdagabbak kétszáz pengőt, a kevésbé tehetősek ötven, illetve húsz pengőt fizettek egy-egy könyvéért. Kéregetett is. Voltak kismesterek, pékek, cipészek és kereskedők, akik ingyen szolgálták ki, vagy egyszerűen nem engedték fizetni. Berda József pedig szeretett jókat enni, inni. Megkérdezték tőle, hogy mire költi a József Attila-díjjal kapott összeget. „Ezután fél liter helyett 1 liter bort iszom” – hangzott a válasz. Újpesten ágyra járó volt, később akartak lakást adni neki, de nem fogadta el.

Sipos Lajos Babits-kutatásai során is találkozott Berda József nevével, mert a költő többször megkereste a Nyugat nagyteknéjű szerkesztőjét, hogy közölje a versét. Az „**Apám halála elé**” bekerült a Nyugatba – és Baumgarten-díjat kért magának tőle. Ezt sosem kapta meg. (De „Baumgarten-kisdíjat” kapott!) Sipos professzor úr személyesen is ismerte Berda Józsefet, hiszen maga is Újpesten lakott, és lakik mind a mai napig. A költő élete vége felé azonban igazi otthona Esztergom és Cegléd volt. Esztergomról írt verse, az „**Esztergom sorsán tűnődve**” tükrözi mély kötődését a városhoz. A város értelmiségi köre befogadta, szívesen látta.

Visszaemlékezések szerint *Jócsik Lajossal* érkezett ide először, de barátságot kötött *Dévényi Ivánnal*, aki rendre meghívta az érettségi előtt álló osztályhoz irodalomórára – szenzációsan mondott verset. *Martsa Alajos* könyvtárigazgatónál is rendszeres vendég volt, és sokan mások is ismerték. Sokat jelentett neki a Bazilika az orgonamuzsikával, a szertartásokkal. Gyermekkorában a karmelita templomba járt ministrálni. Itt egy másik világba csöppent, megragadta a gregorián, a képek, freskók, szobrok – bekapcsolták egy 2000 éves történelembe, és itt törődtek vele. Kitűnő memóriája volt. Valószínűleg ennek köszönhetette, hogy megtanulta latinul a gregorián mise egyes részeit és az áldásmondást is. A pécsi vasútállomáson esett meg, hogy a rá váró

barátaira *urbi et orbi* (pápai áldás) áldást mondott, de időnként megáldotta a kofákat is. Ma már nem lehet eldönteni, hogy mennyire volt hívó, és milyen mélységű hit párosult ezekhez a megnyilvánulásokhoz. Feltehetően inkább szertartásokat, gesztusokat jelentett számára. Humanizmusa azonban biztosra vehető, nála ez az emberi élethez való jogot jelentette.

A szerző azzal zárta a beszélgetést, hogy fontosnak tartja Berda József életének és verseinek az ismeretét, mert az élete arra példa, hogy egy tanulatlan embernek hogyan sikerül mégis jó költővé válnia. A professzor úr sokat mesélt, hiszen Berda József alakjához számtalan anekdota és legenda kapcsolódik.

Gyorsan elszaladt az este, amelynek végén a szerző dedikálta a könyvét. Ha valakinek már nem sikerült megvásárolni, a Helischer József Városi Könyvtárból kikölcsönözheti az érdekes, olvasmányos könyvet.

Az eseményen Kovátsné Várady Eszter Berda József-
emlékérmét adott át Sipos Lajosnak és Szilágyi
Ferencnek. Fotó: Nyári Andrea

A program befejezéseként *Várady Eszter* igazgató egy Berda József-éremmel ajándékozta meg Sipos Lajos professzor urat, mely *M. Szűcs Ilona* festő- és éremművész kiváló munkája a költő arcképével, és egy esztergomi versének néhány sorával. Hasonló ajándékot kapott *Szilágyi Ferenc*, a Szép Kapu Irodalmi Színpad vezetője is.

Bánhidó Vajk, aki a Könyvtári beszélgetések moderátora immár tíz esztendeje, egy Babits Mihály-érmet vehetett át a rendezvényen.

Szabó Judit textilrestaurátor szépségei

CSOMBOR ERZSÉBET

Esztergom néhány országos hírnévnek örvendő, kiváló restaurátor városa is. Egyikük, *Szabó Judit* textilrestaurátor-művész 2016. november 28-án a *Helischer József Városi Könyvtár* „Köztünk élnek” sorozatának vendége volt.

Szabó Judittal Sinkó Gyula beszélgetett.

A fotókat Nyári Andrea készítette.

A beszélgetőtárs, *Sinkó Gyula* első kérdése a pályaválasztásra vonatkozott. Szabó Judit elmesélte, hogy a család úgy gondolta hasznos, ha a gyerek olyan iskolában tanul, ahol érettségizhet és szakmát is szerez. Így került Sopronba a vendéglátóipari technikumba. Harmadikosok voltak, amikor az idegenforgalmi ismeretek órán művészettörténetet tanultak, ami nagyon felkeltette az érdeklődését. Érettségi után jelentkezett a Vármúzeumba, ahol tárlatvezetőnek alkalmazták. Akkoriban indultak restaurátor tanfolyamok, ahová *Horváth Béla* múzeumigazgató beiskolázta, és amelyekre Judit szívesen járt. A művészettörténeti képzést nem tudta a család finanszírozni.

Először a három hónapos alaptanfolyamot végezte el, ahol megismerkedett azokkal az eljárásokkal, amelyeket hasznosíthatott a régészeti tárgyak restaurálása során. Utána következett a kétéves technikus tanfolyam. Először a szilikát- (kerámia, üveg) restaurálást sajátította el, majd újabb két év következett, amikor textilrestaurálást tanult. Közben a Képzőművészeti Főiskolán is megszervezték a

tárgyrestaurátor szakot, amit levelezőn végzett el. Ezután még 20 évig a Vármúzeumban maradt, de szakmai munkát a Balassa Múzeumban, az akkori kornak megfelelően felszerelt, jól kialakított restaurátor műhelyben végezhetett, mert a Vármúzeumban nem volt műhely. A várhegyi ásatásokon előkerült régészeti anyagokat restaurálta.

Hogy hová fejlődött mára ez a szakma? 20 évvel ezelőtt kezdett tudománnyá fejlődni, ma a történelem segédtudományai közé tartozik. Interdiszciplináris tudomány, azaz több tudományág, úgymint fizika, kémia, történelem stb. ismerete szükséges a műveléséhez. Judit szerteágazó munkáinak bemutatásával illusztrálta gyönyörű, ám annál nehezebb hivatását. A vetítésnek az „**Ilyen volt, ilyen lett**” találó címet adta.

Először, mint a legtöbb restaurátor, a cserepekkel kezdte. Bemutatta a feltárások során előkerült kerámiacserepeket, majd következhetett a puzzle, a cserepek összeillesztése. A Süttőn talált koravaskori urna restaurálása a vizsgamunkája volt. Az összetört, fekete színű halotti urna (átmérője 70 cm) felépítése során is ezek a lépések követték egymást. A hiányokat földfestékes gipsszel egészítette ki.

Következő munkája a *Horváth István* (Balassa Múzeum igazgatója) által talált ólombetétes üveglak restaurálása volt. Világító ablaknak bizonyult. Sok nehézséget kellett legyőzni a munka során, pl. nehezen jutottak anyagokhoz, így ólomprofilhoz, de végül minden a helyére került. Csodaszép szőnyeget, zászlókat restaurált, de az ő keze munkáját dicséri a

Keresztény Múzeumban őrzött 16. századi miseruha, IV. Károly koronázási széke, valamint zenélő babák és a komáromi szekeres gazdavisélet helyreállítása is. Papírrestaurálást is tanult, a Duna Múzeumnak éppen egy elsavasodott, szétesett könyvet restaurál. Minden tárgynak külön élete, története van. Judit mesélt a munkafolyamatokról, a használt anyagokról, a különböző eljárásokról. Minden egyes tárgyról alapos dokumentáció készül a munka megkezdése előtt, majd a végeredményről.

Több kiváló kollégával dolgozott együtt. A fiatalon elment *Turányi Sándort* és *Gajzágó Dorottyt* említette, a Mecsetszőnyeg esetében *Major Balázs* arab nyelvtudása segítette a munkáját. Egy kárpit helyreállítása munka- és időigényes. Egy évig, fél évig is eltarthat, de

nem szabad elfelejteni, hogy igen költséges is egy-egy ilyen munka.

„*Mi a vonzó ebben a pályában?*” – tudakolta Sinkó Gyula. „*Egyik unokám, Márika kijelentette, hogy az szeretne lenni, ami a nagymama. Miért, mi vagyok én? – kérdeztem. Varrónő!*” – hangzott válasza.

Szabó Judit művész. Minden egyes általa restaurált tárgyon látszik, hogy számára a munkája a hivatása. Elmondta, hogy szereti változatos, mindig új kihívásokat jelentő munkáját. Igaz, néha nagyon fájdalmas a munkafolyamat. Fáj a háta, a nyaka, de a végeredmény mindenért kárpótolja őt. 40 éve csinálja már. Köszönjük Judit! További sok sikert kívánunk a munkához!

Szabó Judit egy prezentáció segítségével bemutatta restaurált munkáit.

Könyves Szerda Galambos Istvánnal a tatai sortűzperről

FARKAS TIBOR

2016. november 9-én *Galambos István*, a Történelmi Ismeretterjesztő Társulat elnöke, és egyben a Nemzeti Emlékezet Bizottság munkatársa tartott előadást az 1956-os eseményekről a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban. Az előadás három részre tagolódott. Az első rész bemutatta, hogy az 1945-től kezdődő történések miért fontos előzményei a forradalomnak. Itt került kifejtésre a tanács, a termelőszövetkezet és a kötelező beszolgáltatás fogalmak jelentése. Ez utóbbiról a közönségből egy-két hallgatónak negatív tapasztalata is volt.

Galambos István. Fotó: Makuvek Nóra

Az előadó cáfolta azt a közkeletű városi legendát, hogy a vidék nem csinált semmit 1956-ban. Kutatásai alapján kimutatta, hogy minden vidéki helyszínen elmozdították a tanácsot, azaz a diktatúra végrehajtó szervét, és nemzeti, illetve forradalmi bizottságokat alakítottak. Ez az államigazgatás nemzetivé válását is jelentette. Tehát a vidék is részt vett az államszervezet

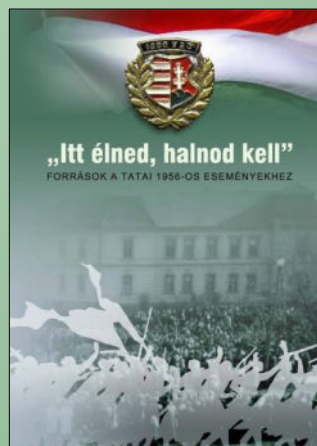
átalakításában, mely esemény a forradalmak jellemzője. A következő kívánság vidéken a beszolgáltatási listák megszüntetése volt, melyeket szinte mindenütt megsemmisítettek, elégettek. A vidék jelentőségét mutatja, hogy a MEFESZ (Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetsége) Szegeden alakult meg a forradalom előtt. Az előadás harmadik része a sortűz definíciójával kezdődött, mely általában egymás mellett álló katonák löfegyverhasználatát jelenti. Az 1956-os eseményeknél a sortűz katonai vagy félkatonai szervezetek (pl. Munkásőrség) löfegyver-használata fegyvertelen civilek ellen. Magyarországon nyolcvan ilyen tragédia történt, hatvan a Rákosi-Nagy-érában, húsz a kádári konszolidációban. Az 1994 és 2001 között több tárgyaláson, fellebbezésen, végül ítéleten keresztül zajló tatai sortűzpér érdekes elemeit is kiemelte az előadó.

Könyvbemutató: Itt élned, halnod kell

2017. november 17-én volt a bemutatója annak a forrásgyűjteménynek, amelyet dr. Schmidtayer

Richárd, a tatai Kuny Domokos Múzeum régész-történésze, igazgatóhelyettese szerkesztett az 1956-os forradalom tatai eseményeinek dokumentumaiból. A kötetet Tata Önkormányzata jelentette meg a 60. évfordulóra.

A kép és hír forrása:

<http://tata.hu/16109/itt-elned-halnod-kell-uj-konyvvel-emlekezik-tata-varosa-az-1956-os>

Az 1956-os forradalom Pekingből – P. Szabó József előadása

MAKUVEK NÓRA

2016. november 16-án P. Szabó József volt a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár vendége, aki a fenti címmel tartott előadást az érdeklődőknek.

Pályáját újságíróként kezdte a Népszavánál. 1962-től 2006-ig a Magyar Rádiónál dolgozott – vezetői beosztásban is. 1969-től 1994-ig a Magyar Televízió híradójának műsorvezetője, majd szerkesztője volt. Sokszor meghívták külpolitikai adásokba, valamint A hét című műsorba, de saját kínai és japán sorozata is volt. Írásai megjelentek a Magyarország című hetilapban, az Ország-Világban, és sok más kiadásban. Hét nyelven beszélő utazó tudósítóként bejárta a világot. Számos országban megfordult Észak- és Dél-Amerikában, Afrikában és Ázsiában is.

P. Szabó Józsefről Makuvek Nóra készítette a fotót.

Az egyetem elvégzése után alkalmazták a Külügyminisztériumban. 1956-ban, huszonhárom éves korában már a pekingi nagykövetségen dolgozhatott – elsősorban kínai nyelvtudásának köszönhetően. A nyolcfős nagykövetség mellett létezett egy magyar kolónia Kínában, ahol a külkereskedelmi dolgozók éltek. P. Szabó József

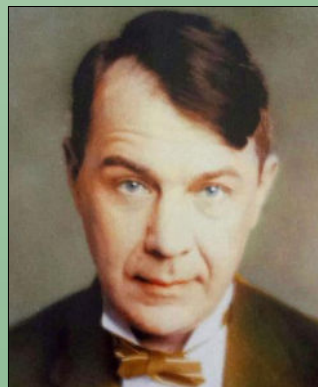
munkája főképp cikkek, szakmai anyagok fordításából állt. Amikor a forradalom híre eljutott Pekingbe, – ahogyan más hazai munkahelyeken is – a külképviseleten három fővel megalakították a forradalmi bizottságot. Vezetőjének P. Szabó Józsefet választották. A forradalommal összefüggésben semmilyen tevékenységet nem végeztek, éltek mindennapi életüket. Az újságíró 1957 tavaszán hazahívták Kínából. Bíróság elé nem állították, de megvált tőle a Külügyminisztérium. Szeretett volna visszamenni újságírónak, de nyíltan nem mertek kiállni mellette, hivatalosan senki sem alkalmazta 1962-ig.

Az előadás után kiderült, hogy 1956-tal kapcsolatban több vendégünknek van személyes emlénye, melyekről sokáig tudnának beszélni. A dedikálás mellett néhány mondatra mindenkinek volt egy kis ideje, mint máskor is a Könyves Szerdák alkalmával. E rendezvénysorozatunk idén ezzel a programmal zárult.

In memoriam Kosztolányi Dezső

KEREKESNÉ FULI ANIKÓ

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla von Boeselager Gondviselés Háza Idősek Napközi Otthona tatai munkatársai változatos programokkal várják az időseket tóvárosi intézményükbe. 2016. november 11-én irodalmi megemlékezést tartottak Kosztolányi Dezső halálának 80. évfordulója alkalmából, amelyre meghívtak előadóként.

Kosztolányi Dezső. A kép forrása:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Kosztol%C3%A1nyi_Dezs%C5%91#/media/File:Kosztol%C3%A1nyi_Dezs%C5%91_szines.jpg

A rendezvényen nemcsak a költő életútjának legfontosabb állomásait eleveníthettük fel, de verseiből, levelezéséből vett részleteken keresztül azt is megtapasztalhatták, miként élte meg a költő az I. világháború embert próbáló éveit. Szó esett arról, hogy – bár őt magát fizikai alkalmatlansága miatt nem vitték ki a frontra – miként aggódott a szerb határon küzdő öccséért. Az is elhangzott, hogyan érte a költőt és zsidó származású feleségét a koncentrációs táborok megnyitásának, az antiszemita törvények bevezetésének, a berlini Obernplatzon zajló nagy könyvégetésnek vagy épp a világméretű spanyolnátha járványnak a híre. Érintettük azt is, hogyan vette fel a küzdelmet a költő a félelmetes kórral, a rákkal.

Kerekesné Fuli Anikó a rendezvényen.

Fotó: Máltai Szeretszolgálat

A megemlékezésen elhangzottak többek között *A bal lator*, a *Fohász csillagtalan éjjel* és a *Boldog, szomorú dal* című versek. A hallgatókat leginkább az *Öcsém* és a *Hajnali részegség* közismert sorai ragadták magukkal. A családi hangulatú rendezvényt kötetlen beszélgetés zárta, melyen a jövőbeni közös programtervek is felmerültek. Az irodalmi program a kedvező fogadtatásnak köszönhetően, várhatóan havonta folytatódni fog.

Adventi irodalmi teaház

MAKUYEK NÓRA

A tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár immár harmadik alkalommal rendezte meg adventi irodalmi műsorát 2016. december 1-én. A vendégek egy csésze meleg tea és gyertyafény mellett egy órát időzhettek hangulatos verseket és zenéket hallgatva.

A versek előadója *Tóth Zsóka* Radnóti-díjas előadóművész, egyben Bessenyei György-díjas közművelődési szakember volt. Őt kísérte csellón *Dr. Lakatos János* kardiológus, belgyógyász, aki hivatása mellett 45 éve él hobbijának, a zenélésnek.

Az adventi témakör mellett megszólaltattak nagy költőink – többek között Weöres Sándor, József Attila, Nemes Nagy Ágnes szerelemről, falusi életéről, családi kapcsolatokról, történelmi emlékezetéről írott műveik. Zene tekintetében a legszebb csellódarabok közül válogattak a fellépők: Mendelssohn, Bach és Marin Marais szerzeményeiből. A rendezvény hangulatával és mondanivalójával nagyszerűen hozzájárult az adventre hangolódáshoz.

Dr. Lakatos János és Tóth Zsóka. Fotó: Kollár Katalin

Komárom-Esztergom Megye Kistélepüléseinek Könyvtári Ellátása
Elérhetőség: Tatabánya 2800 Fő tér 2. Tel.: 34/513-676

www.kemkszr.hu

kszr@jamk.hu

Féldőben – Miskolci KSZR műhelynapok

MIKOLASEK ZSÓFIA

Utolsó alkalommal találkoztak a KSZR-ben dolgozó kollégák egymással a miskolci műhelynapok keretében. Három éven keresztül tartott a tanácskozás annak érdekében, hogy a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer minél hatékonyabban és egységesebben működjön az országban.

Pfiegler Péter alpolgármester köszönti a tanácskozás résztvevőit. A fotókat Petrigán György készítette

A miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár igazgatója, *dr. Prokai Margit* köszöntötte elsőként a megjelenteket, és elmondta, hogy 2013-ban történelmi esélyt kaptak a kistélepülések – és egyben feladatot a megyei könyvtárak – azzal, hogy az állami támogatás által a kulturális alapellátás egyik legjobban működő rendszerévé válhatott a KSZR.

Sepseyné dr. Vigh Annamária, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Közgyűteményi Főosztályának vezetője megállapította: kulturális missziót végeznek a megyei könyvtárak az ország kistélepülésein. Cél az, hogy a könyvtári szolgáltatóhelyek „harmadik helyként” működhessenek. Fontosnak tartotta elmondani azt is, hogy a szolgáltató megyei könyvtárak helyzete, állapota és inrastrukturális feltételei nem egységesek, de a feladataik ennek ellenére azonosak. A szolgáltatóhelyek esetében kitért többek között a nyitvatartási időre, ami 2014-ről 2015-re érzékelhetően növekedett, átlagosan heti 4 nap, illetve 17,9 óra. Fontos, hogy a széleskörű szolgáltatás érdekében rendezvények sokaságát nyújtják, illetve olyan képzési helyszínt jelentenek, amely a digitális írástudás elsajátításának kézenfekvő lehetőségét nyújtja. Megállapította, hogy a minőségbiztosítás felé kell elindulnunk a következő években, erősíteniünk kell kapcsolatainkat, módszertani kiadványokat, egységes arculatot kell létrehozunk.

Sepseyné dr. Vigh Annamária

Ramháb Mária, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke azzal kezdte: a KSZR ereje rendszer jellegéből adódik. Felhívta a figyelmet az adatközlések pontosságára. Elmondta, hogy a KSZR felépítése befejeződött. A rendszer nagy előnyeként emelte ki, hogy az önkormányzatoknak döntési lehetőségük van. A számok is azt jelzik, hogy a rendszer működőképes, hiszen mára mindössze 9 település van az országban könyvtári ellátás nélkül. Leszögezte: a telefon nem luxus, hanem alap egy közintézménynél. Ezen a téren is ugrásszerű változást hozhat a Digitális Jólét Program a szélessávú internet bevezetésével. Ám nem elég azt elérni, hogy mindenhol legyenek az ajánlásban megadottaknak megfelelő IKT eszközök, de azokat a KSZR forrásból ütemezetten és folyamatosan fejleszteni is kell. Összességében: a könyvtári szolgáltatóhelyeken annyi számítógép működik, ami megteremti a digitális írástudás oktatásának alapjait, és annyi egyéb technikai eszköz, ami lehetővé teszi, hogy valóban a helyi e-szolgáltatások és kulturális élet központjai legyenek.

Ramháb Mária

A legnagyobb problémát ő a személyi állományban látta: a kistételepeken még mindig nagyon sok a megbízási díjas illetve a részmunkaidős kollégák aránya ezért a képzésre nagyon nagy hangsúlyt kell fordítani a továbbiakban.

A KSZR első három nagyszerű évét, a folyamatos fejlődést tényekkel, adatokkal, dokumentumokkal tudjuk alátámasztani. A továbblépésnek fontos eleme lesz az interaktív digitális könyvtárak létrehozása, a szolgáltatások minőségének további emelése, a használatképzés, a lakosság digitális írástudásának fejlesztése, a differenciált, a települések igényei szerint kialakított szolgáltatások, új szolgáltatások bevezetése (pl. KönyvtárMozi), az együttműködés helyi civil, szakmai szervezetekkel, és új használói csoportok bevonása, a könyvtárhasználói kör bővítése. A tanácskozás további előadói a szakmai munka különböző szegmenseiről – programszervezés, gazdasági kérdések, képzések, adatbázis-építés – tartottak előadásokat.

A második napon három kistélepülés látott minket vendégül: Tibolddaróc, Bogács és Cserépfalu. A három falu könyvtára a KSZR és az NKA segítségével újulhatott meg az elmúlt időszakban. Szívélyes vendéglátásban volt részünk: mindenhol a polgármesterek fogadtak, bemutatták településüket, majd sajtot, bort, süteményeket, és pálinkát is kóstolhattak az arra vállalkozók.

3 év – 10 műhelynap. Sok tapasztalatot szereztünk, sok jó ötletet kaptunk, és bemutathattuk ez időszak alatt, hogy mi mit értünk el, mi hogyan csináljuk. Örömmel tölt el, hogy tőlünk is tanultak más megye „káeszerei”.

A csoportkép a könyvtárlátogatások idején készült.

A kép forrása: <http://mediatar.rfmliib.hu/>

Ilyen beszélgetések hiányoznak ... Lőrincz L. László Szomoron

DUDASKÓ ZOLTÁNNÉ

Mikor lesz? Mikor jön? Hangzott a kérdés tavasz óta, mikor is kiderült, hogy *Lőrincz L. László* lesz a vendégünk az őszi író-olvasó találkozón.

November 18-án a Községi Házban végre találkozhattunk vele. Az író úr bemutatkozás után mesélni kezdett, és mi nem akartuk, hogy abba hagyja. Gyerekkori olvasmányai közül Karl May fordította érdeklődését a kelet és a keleti kultúra felé. Az álmai megvalósulásához vezető út viszont kacsringósan indult.

Nem gondoltuk, hogy „töpörtyűs pogácsából” érettségizett a Kaposvári Cukor- és Édesipari Technikumban. Azt sem hittük volna, hogy a

szolnoki cukorgyárban végzett hat hetes szakmai nyári gyakorlat 15 év múlva Mongóliában fejti ki áldásos hatását. Derülve hallgattuk az ELTE nyelvi tanszékei közti bolyongásainak történetét. Majd az MTA berkein belül végzett tudományos munkájába is betekintést nyertünk.

Az életben semmi sem hiábavaló – szűrhattuk le a tanulságot az előadás végére. Rajongói – miután kérdéseiket feltették – dedikáltatták vele kedvenc könyveiket.

Végül fotózkodtunk a művész úrral, akiben egy nagyszerű előadót, és egy nagyon kedves, közvetlen embert ismerhettünk meg. Örülünk, hogy megjelent legújabb könyve. Köszönjük, hogy eljött hozzánk! És köszönjük a József Attila Megyei Könyvtárnak is, hogy ilyen színvonalas programmal színesítették hétköznapijainkat.

Az esemény résztvevői. Fotó: Brunáczki Teréz

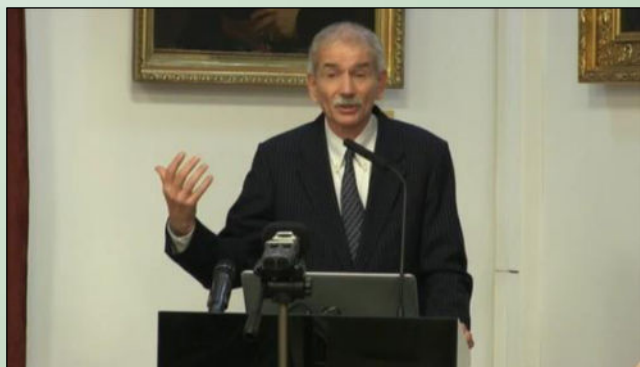

Kertész leszek! sorozat Antal Z. Lászlóval és Kaáli-Nagy Zsomborral

NÁSZ JÁNOS

„A jó példát nem kell eladni, mert az magától működik”

Új előadásokkal folytatódott 2016. október 24-én az MTA Könyvtár és Információs Központ és a Magyar Szociológiai Társaság Holisztikus Ökológiai Szakosztályának **„Kertész leszek!”** című rendezvénysorozata.

Antal Z. László. A kép forrása:

<https://www.youtube.com/watch?v=CBxXArXc5ZY&t=63s>

Antal Z. László a **„Legyen a sírjára virág” – a halottkultusz szerepe a társadalom és a helyi közösségek életében** című előadásának bevezetőjében négy megközelítés alapján próbálta értelmezni a mai világ számára a halállal kapcsolatos közösségi vélekedést. Véleménye szerint – mivel a halottkultusz történelmileg változik, és a racionális megközelítés nem fogja át mindezt – tágabb nézőpontra van szükség. Ezek pedig a népi vallásosság, a keresztény hagyományok, a tudományos megközelítések és a modern költészet. A népi vallásosság rítusrendszerébe

beletartozik az elhunyt tisztelete, búcsúztatása; a keresztény hagyományokba a test visszaadása az anyaföldnek és a lélek felszabadulása. A tudomány a racionalitás, a biológia, a fizika törvényszerűségei szerint magyarázza az életút lezárását. A költészet pedig egyetlen, egész valóságot ismer el, nem úgy, mint a vallás, a tudomány és a filozófia, amelyek osztoznak egymással a világon.

Ezt követően József Attila: Kertész leszek című versét értelmezte az előadó. Nem véletlenül került ez a vers a mai előadás fókuszába, hiszen a halottak napja időpontjához közel tartották meg ezt a programot, amikor mindenhol megemlékeznek az elhunytakról. A virág a sírokon és az irodalomban is másfajta értelmezést kap. A hétköznapi megközelítésben inkább díszként jelenik meg. A virág a test újjászületése egy másik formában, és a halál utáni jövőben való megjelenés. A természettel együtt élő ember a természet elemeivel, tűzzel, vízzel, földdel, levegővel való újraegyesülést és a lélek újjászületését ünnepli ezzel. A *„nem ér engem veszedelem, magamat is elültetem”* sorok egy másik világba való átmentésre utalnak; arra, hogy az élet örökké folytatódik. A virág természetünk fontos része, amely egyben szimbólum is a természet és ember kapcsolatára. Számos irodalmi példa közül a Kádár Kata ballada *sírvirága* a síron túli szerelmet jelképezi azoknak, akik földi életükben nem lehettek egymáséi. A *fehér liliom* a halottak erkölcsi tisztaságára utal. A hadisíroknál a *piros pipacs* a halottak kiontott vérére szól. *Fűszál* a síron, egy Reményik vers (*Ha majd...*) példázata szerint, az ember fűszállá válása örömet visz a további létezésbe, míg a népi hiedelem azt tartja, hogy a

temetőben szedett gyógynövény, gyógyulást eredményez, főleg a beteg gyermek számára.

Az előadást számos kiegészítéssel sok hozzászólás követte, hiszen irodalmárok, ökológusok és más szakmák képviselői a saját szemüvegükön keresztül tudják legjobban megközelíteni ezt a témakört. Éppen ezért is volt hasznos ez az este, mert a sokszínűség a holisztikus, teljesebb megközelítés felé vezethet bennünket; gazdagíthatja tudásunkat, nemesítheti érzelmeinket.

Zengőszív Jurtafalu, Hosszúhetény
<http://jurtafaluheteney.hu/node/45>

Szokás szerint az MTA Agora rendezvényein a program második fele a bemutatkozásoké. Ezeken különböző öko-csoportok, egyesületek, szervezetek mutatják be tevékenységüket. Bár sokfajta úton járnak, de közös bennük az a vezérelv, hogy életmódjukat a természettel való harmonikus együttlét határozza meg. Most a Baranya megyei Hosszúhetény és környékén tevékenykedő **Mérték Közösség** képviselőjében *Kaáli-Nagy Zsombor* ismertette hallgatóságával azt, milyen értékrend szerint élik életüket. Egyetlen szellemi egységben képzelik el az életüket, még pedig a Teremtőnek, a világmindenség központjának, Istennek, és a nagy közös magnak az egységében. Az egész életet elárasztó erőben, szellemi energiában hisznek, amely átfogja a múltat, jelent és jövőt. Életüket olyan folyamatnak élik meg, amelyben oda-vissza folyamatos az energiaáramlás. A múltból azt tartják, hogy őseink nem pusztán emléket jelentenek, hanem most is létező energiát sugároznak. Az ősiség így aktuálisan megélhető érték. Önmagukat közvetítő embereknek tartják, akik ebben az energiaáramlásban lelki kertészkedést folytatnak. Azt vallják, hogy nagyon nehéz kivonulni a fizikai világból és tisztán ökológikusan élni.

József Attilára úgy tekintenek, mint egy olyan lelki kertészre, aki a múltat képes átadni a jövőnek. Értékrendjüket az egyistenkép hatja át, mert az élet nem egy véletlen rendszer, hanem az minden szinten összefügg egymással, és amelyet áthat ez az életerő. Az életet az elemi világ sorozatának vallják, így például az évszakok változása is ilyen. Rendszerükben a négy elem: tűz, víz, föld és levegő mellett ötödikként ott van a szerelem, azaz a szeretet ereje. Az élet ugyanúgy nem ér véget, ahogy az elemek is váltják egymást a természet ritmusában. Hiszen egy folyamatosan megújuló lehetőség, amelyben egyensúly van. Az emberben akkor áll helyre az egyensúly, amikor belső rendbe képes kerülni. Ez az ökológiai változásnak is az alapja, amely szellemi és spirituális is egyben. A szellemi útkeresés nem tömegmozgalom, de benne sokféle úton való járás is lehetséges. A hetényiek az ősi magyar hagyomány szerinti értékrendet követik. Van egy jurtatáboruk, ahol közösségi összejöveteleket tartanak, és táborozókat is fogadnak. A hagyományos lovaglás és íjászat gyakorlása mellett sokat járnak a természetben. Kézműveskednek, saját maguk ellátására és kedvtelésből művelik a kertjeiket, gyümölcsöseit. Tevékenységükről számos diát, képet láthattunk. Úgy vélik, hogy az ember elsősorban önmaga példáját adhatja a környezetének, a társadalomnak. Nem lehet cél a társadalomból való kivonulás. Néhány öko-közösség azért esett szét, mert problémáikat bevitték a közösségükbe, és ez konfliktusokat okozott. „A jó példát nem kell eladni, mert az magától működik.”

Kaáli-Nagy Zsombor a Pax Televízió felvételén. A kép
forrása: <https://www.youtube.com/watch?v=Dp5PtW3aWwo>

Kertész leszek! sorozat Leindinger Dániellel és Balogh Péterrel

NÁSZ JÁNOS

„Minden, amiben víz van, az ÉLŐ. Amikor kiszorítjuk a tájból a vizet, akkor az a táj halott!”

Az MTA Könyvtár és Információs Központ és a Magyar Szociológiai Társaság Holisztikus Ökológia Szakosztálya szervezésében 2016. november 21-én a **vízgazdálkodás és a tájhasználat összefüggésein** keresztül hallgathattunk meg két gondolatébresztő előadást.

Leindinger Dániel. A kép forrása:

https://www.youtube.com/watch?v=mr_J7q5HayA

Először Leindinger Dániel pomázi geográfus fejtette ki gondolatait arról, hogy egy adott táj életterülete és éghajlata határozza meg azt, hogy mennyi víz áll rendelkezésre ott. Igaz az is, hogy az adott tájon található, az élethez nélkülözhetetlen víz számos élőlénynek biztosít alapvető életteret. Az szintén örök igazság, hogy víz nélkül nem létezhet élet, és élet is kell egy tájban ahhoz, hogy lakható lehessen a környezet. Éppen ezért úgy kell gazdálkodni, hogy az az életet segítse, akkor az ahhoz megfelelő vízmennyiség is rendelkezésre fog állni. Amikor mezőgazdasági célból forgatjuk a talajt, az kezdi elveszíteni a szervesanyag-tartalmát. Amennyiben egy adott tájon nincs megfelelő vízmennyiség a megfelelő időben, akkor ott gondok jelentkeznek. A növényekkel borított, körbevett területeken rajtuk keresztül visszajön a víz, és részben meg is tartja azt. Növények

nélkül viszont egy terület elsivatagosodik, mivel a párolgó víz az abban lévő sókat kicsapja. Ilyen közismert lepusztult terület például az úgynevezett „termékeny félhold” területe a Közel-Keleten, ami az emberek tudatlan művelése miatt vált sivataggá, amikor a mezőgazdaságra szánt területen elpusztították a növényeket. A Kárpát-medence nagyobb része éghajlatából adódóan – főleg nyáron – csapadékhiányos terület. Ilyenkor a folyók sem tudják megfelelő mértékben pótolni a vizet, és hosszabb távra tekintve az elsivatagosodás réme fenyegeti az itteni termőterületeket. A globális felmelegedés jelensége tehát vízvesztességgel járó tájhasználatra vezethet majd, mivel nagyon gyors kiszáradás keletkezhet az öko-rendszerben.

A múltban az iparosítás során a vizek lecsapolásával rendkívül életellenes folyamatokat indítottak be a fejlődés nevében. Nézzük meg az Alföldet, amelynek a 19. század elején még jelentős folyóhálózata volt a Duna-Tisza közén, és több száz tavacska biztosította az élővilág megtartását, továbbá a talaj szükséges nedvességét. A tájban tárolt víz a legjobb víztárolási mód! Éppen ezért szükséges életterületek kialakítása ún. puffer zónákban a belvizes területeken. A többletvíz így bár eltűnik, de az életterület mégis tárolja azt, és a száraz időszakokban rendelkezésre áll majd.

Az előadó maga is több mint 10 éve így gazdálkodik. A rendelkezésére álló területeken – ahol vizes térségek, víznyerőhelyek vannak – ilyen kis életterületeket hozott létre. Emellett állattenyésztéssel és növénytermeléssel is foglalkozik. Ahogy mondta, az egy jó tanulási mód, ha gyakorlatban is látjuk az eredményeket. Amikor a vizet megfoglaljuk, akkor az életet is támogatjuk ezzel.

Mondanivalójához szervesen kapcsolódott Balogh Péter, aki magát, „nagykörűi gazdálkodó geográfusnak” nevezte. A „helyivé válás” módszertanába szerinte beletartozik az az alapvető tényező, miszerint a vízgazdálkodási kihívásokat tájgazdálkodási megoldásokkal kell megközelíteni. Szántóink mintegy 1 %-a

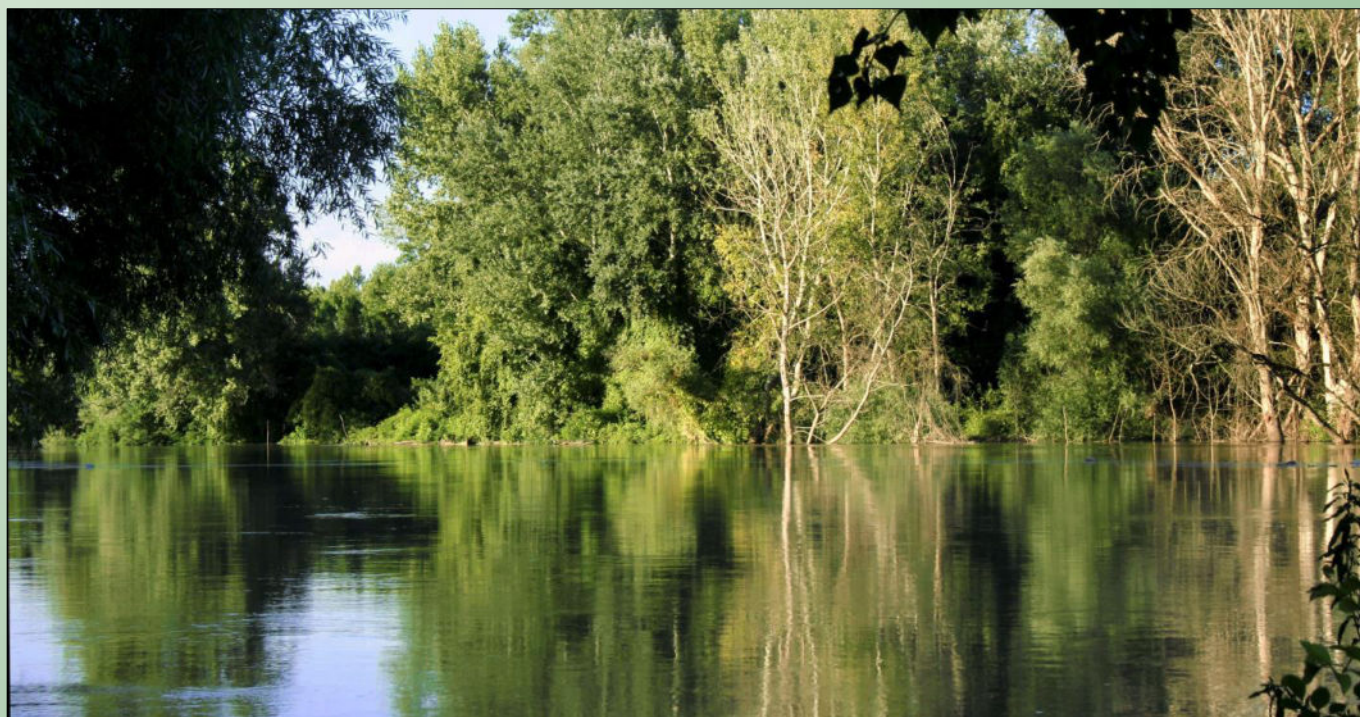
belvizes csupán, mégsem egyszerű a víz megtartása ezeken a területeken, mert a helyi emberek nélkül, az organikus, szerves értékrend nélkül ezeket a területeket nem könnyű megmenteni a természetünk számára. Sajnos a mostani értékrend profitorientált, pedig a profittól még nem lesz jobb a bolygó, vagy akár élhetőbb, amely igazodna az adott hely változásához. Szomorú példa erre a Tisza. A folyómenti tájakat „gyarmatosították” a technológia, a szabályozás nevében, és hatalmas életterületet pusztítottak el ennek során. A tájtól el lett választva a folyó. Ezért is van az, hogy a Tiszai-Alföld süllyed, mert a folyó által odahordott anyag építette fel a természeti területet, ez pedig most hiányzik. Záró gondolatként idézzük fel Balogh Péternek a mondatait: *„Minden, amiben víz van, az ÉLŐ. Amikor kiszorítjuk a tájból a vizet, akkor az a táj halott!”*

Hozzátehetjük ehhez, hogy egy halott tájon az embernek sincs már mit keresnie.

Balogh Péter. A kép forrása:

http://konyvtar.mta.hu/index.php?name=fotoalbum_2016_II_21

A megáradt Tisza Szeged közelében, 2008. júliusában. A kép forrása:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/35/Tisza_River_floods_in_July.jpg

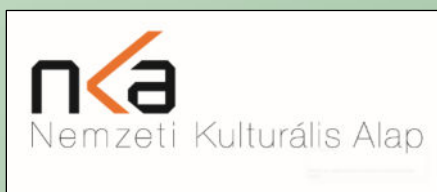

Könyves Vasárnap Tatabányán

KISSNÉ ANDA KLÁRA

Soha nem volt még ekkora programkínálat a József Attila Megyei és Városi Könyvtár könyves vasárnapján, mint idén. Egyrészt gondosan ügyeltünk arra a szervezés során, hogy akit nem köt le egy-egy előadás, az is találjon kedvére való elfoglaltságot, másrészt minél tovább könyves környezetben szeretnénk volna tartani látogatóinkat ezen a napon. Mindennek ellenére – a városban zajló egyidejű programok miatt, amelyeket a tervezésnél még nem láttunk előre, – rendezvényünk sajnos nem eredményezte a várt érdeklődést.

A féléves ingyenes beiratkozási akció mindössze 168 főt vonzott be a központi könyvtárba, közel ötvenen használták ki az egy óra ingyenes számítógép- és internethasználatot. A Mesesarok/Mesepolg játéka, mesekönyvei és játszó szőnyege éppúgy kevesebb lurkónak nyújtott most örömet, mint ahogy a máskor oly népszerű arcfestés Nagyné Boldog Katalinnal. A cserebere polcon sem változott sokat a kínálat.

**A Könyves Vasárnapot a Nemzeti Kulturális Alap
támogatta.**

A napot mindenesetre jó hangulattal alapozta meg Jankóné Csapó Noémi, aki harmadmagával igazi örömmel játszott. Csak remélni tudtuk, hogy az

'50-es, '60-as generáció ifjúkorát idéző dallamok a falakon kívülről is becsalogatják a látogatókat. Ha többen nem is jöttek, de odabent volt, aki dalra fakadt. Míg a felnőttek nehezen búcsúztak a dallamoktól, az olvasótér közepén már a *Portéka Színpad* készülődött a kicsik öröme. „A nagy magrabló” címmel egy alma és egy körte indult a magrabló nyomába. A paraván előtt élszereplős, mögötte óriás „bábokkal” játszott előadás igazi öko-játékká vált a gyerekek bevonásával. Aki nem ijedt meg a rémisztő magrabló felbukkanásakor, az jól szórakozott a szüleivel.

A Zsebsün zenekar.

Valamennyi fotót Nagy Ádám készítette.

Még mindig a kisebbeket marasztalta, de már a nagyobbak is fűleltek a *Zsebsün zenekar* koncertjén. A műsor most sem okozott csalódást. Igazi jó hangulatot teremtett. A felcsendülő megzenésített versek szereplői között voltak jól ismert állatok, és nem hiányzott az interaktivitás sem. Hogy mi a titka a Zsebsűnnek? Nem hagyott kétséget, hogy a zenészek éppúgy élvezték az előadást és a mókát, ahogy izgó-mozgó, ugribugri hallgatóságuk.

A délelőtti programokat a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület játékos természetismereti játécai, feladatai és színezői egészítették ki. Egy másik sarokban az Agora–Puskin Sakk Szakkör vezetője, *Tóth József* és tanítványai várták a játékosokat – akár időmérő játszmákra is egész kora délutánig.

Közben érkeztek a Mensa HungarIQa Egyesület tagjai. Ördöglakatokkal, logikai játékokkal és feladványokkal várták a gyerekeket és marasztalták a felnőtteket nagy sikerrel. A délutáni fellépők előtt a megyei könyvtár gyermekkönyvtárosaival szöszmötölhettek az ügyesebbek és a vállalkozó kedvűek. Ezúttal olyan figurákat, állatokat vagy egyebeket színezték, ragasztottak, vágtak, amelyek alapanyaga környezetünkben megtalálható, újra felhasználható volt.

A Mensa HungarIQa Egyesület intelligens játékokkal szórakoztatta az érdeklődőket.

Pataki Antal, a Dánió Díszhal Diszkont ügyvezetője közben a felelős állattartás mikéntjéről osztotta meg gondolatait és beszélgetett a gyerekekkel. Szakértőként adott tanácsot az akváriummal foglalkozóknak, illetve azoknak, akik most készülnek akváriummal halak tartására. A megyei könyvtár gyűjteményéből kiválogatott könyvek biztosították, hogy a hobbi akvaristák ismereteiket otthon tovább bővíthessék.

Délután a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület asztalánál már *Rákász Mihály* várta játékokra a gyerekeket. A magával hozott és birtokolt ismeretek segítettek a

hagyománytisztelet, történelmünk és mondáink felelevenítésében. A helyes válaszadók kiérdemelték, hogy a koronát a fejükre tegyék, és karddal a kezükben pózoljanak. A jutalmazás során most is Szent László pénze ütötte a gyerekek markát.

Rákász Mihály a Regélő Gerecse Hagyományőrző Egyesülettől érkezett.

Kovács Éva Zsuzsanna boldogságórája érdekes színfoltja volt a Könyves Vasárnapnak. Ez a Magyarországon 2014 után meghonosodott oktatási-nevelési módszer ebben az évben jutott el Tatabányára. Eredményeként a gyerekek életszemléletét pozitív irányba sikerül befolyásolni. Nem hiábavaló törekvés ez ma, amikor az iskolai terhelés, a szülők stresszhelyzete, életmódja erősen kihat a gyerekek fejlődésére, befolyással lehet szemléletükre, jövőjükre. Meghívott drámapedagógusunk interaktív foglalkozása alatt ének, mese, játék segített oldani a gyerekek feszültségét, és jobb kedvre hangolni őket.

Ha tetszésindex-szel értékelhetnénk a délutáni programokat, akkor bizonyára *Sohonyai Edit* nyerné a versenyt. Az író nő remekül érti és érzi a kamasz korosztály problémáit, vívódásait és nem retten vissza attól, hogy számukra hihetetlen döbbenetet kiváltva nyíltan ne beszéljen minderről. Konkrétan a párválasztás kérdéseiről, a másik nemmel szemben tanúsított viselkedési formákról, arról, hogy milyen gesztikuláció, testhelyzet mit árul el a másik félnek. A testbeszéd, ha helyesen használjuk, vagy tudunk belőle olvasni, önbizalmat adhat, segít elkerülni a csapdákat, segíthet a tudatos párválasztásban,

nem utolsó sorban pedig a boldog családi életet alapozhatja meg. A mintákat a közönség soraiból választott fiatalember segítségével be is mutatta a jelenlévők nem kis derűtségére. A szégyenlősséget feloldotta a kacagás, és nem volt olyan a nézők között, aki ne ismert volna magára vagy barátai, ismerősei körében valakire, ami még személyesebbé tette ezt az egy órányi élményt.

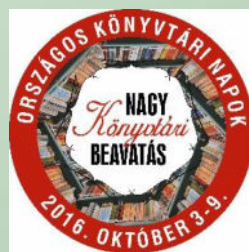
Sohonyai Edit a legnépszerűbb ifjúsági írók egyike többször is volt már vendég Tatabányán.

Tasnádi István író, költő, dramaturg meghívásával elesősorban az *Időfutár* címmel megjelent sorozat rajongóinak kívántunk kedvezni. A Kossuth Rádióból már ismert sikeres rádiójáték keletkezéséről, majd a könyvalakban megjelent egyes kötetekről, a sztoriötletekről, néhány jellegzetes szereplőről és a társszerzőkkel közös munkáról beszélt vendégünk. Kiderült, hogy a leírtak néhány elemét valós esemény, találmány vagy személy ihlette. Megtudtuk, hogy a második részből készült színjátékot még idén Debrecenben bemutatják, és a rajongótábor követelésére a hetedik részben is gondolkodnak. Nem ragadtunk le azonban csak ennél a műnél, hiszen Tasnádi István kipróbálta magát pályája során költőként, nemcsak gyerekeknek, hanem felnőtteknek szóló könyveket és forgatókönyveket is írt, több darabot rendezett és számos elismerést tudhat magáénak. Egy biztos, ahogy megtudtuk, nem azok közé tartozik, akiket íróasztal mögött ihletetlen tollat ragadva kell elképzelnünk. Ő leginkább utazás közben szárnyal, mi pedig szurkolunk, hogy mielőbb megjelenjen, amit nekünk szán. Hogy lesz-e az

*Időfutár*nak tatabányai színházi bemutatója? A kérdés elhangzott, reménykedjünk!

Tasnádi István sokoldalú írói tevékenységet folytat.

Végezetül vonjunk egy hevenyészett mérleget, immár a fiókkönyvtárak adataival együtt. Bár más volt az akció tartalma, de a tavaly beiratkozottak számához képest 56 %-kal kevesebben jöttek ezzel a céllal. A 18 év alattiak arányán ez nem változtatott (13 %). Sajnos a 34 program és 7 kiegészítő esemény résztvevőinek száma a tavalyinak csupán a 47 %-a volt. Az viszont elmondható, hogy a célkorosztályt elértük, hiszen a közel 1400 résztvevő 53 %-a a 18 év alattiak közül került ki.

Négy fiókkönyvtár 7 programot szervezett. Szinte mindegyik kihasználta ezt az alkalmat arra is, hogy a környező iskolákkal szorosabbra fűzze kapcsolatait. Rekordot döntött a könyvtári héten azoknak a cégeknek és szervezeteknek a száma, akiknek a figyelmét sikerült a megyei könyvtárra és programjaira irányítani. A fő támogatókon kívül, mint az NKA és az IKSZ – 27 szponzor és segítő szervezet vagy személy nyújtott valamilyen támogatást. A pályázatok, a vetélkedő, a nemzetiségi program széles skáláját nyújtotta a lehetőségeknek. A könyvtári hét hozadékaként elmondhatjuk, hogy sikerült olyan közönséget találni, olyan programokat megvalósítani, amelyek kaput nyitnak a jövőben más irányba is. Számok és adatok? Mi tudjuk, tesszük a dolgunkat, és köszönet jár érte!

Varázsputtony

GOLDSCHMIDT ÉVA

Mikulás előtt, már 2016. november 30-án az ünnepre hangolódtunk. A *Palinta Társulat* nem először látogatott el hozzánk, hogy mosolyt csaljon a kicsik arcára. Ezúttal

Varázsputtony című

előadásukat láthatták, hallhatták a gyermekek és az őket kísérő pedagógusok. A rendezvényt gyermekkönyvtárunk szervezte, de a színházteremben valósítottuk meg. A nézőtér megtelt a Vaszary, a Jázmin Utcai, a Talentum, Fazekas Utcai és a naszályi Angyalffy Mátyás Általános Iskola alsó tagozatos diákjaival.

A társulat vezetője, *Veres Andrea* – vagy ahogy önmagát nevezi: „Palinta Andi” – és zenésztársainak interaktív előadása felemelő érzéssel töltötte el a kicsiket. Aktívan

bekapcsolódhattak a műsorba, és ez elvarázsolta őket. Valamennyi gyermeket megszólították: hol a B betűvel kezdődő nevűek mehetek fel a színpadra énekelni, hol a harmadik osztályos tanulók, és így tovább, míg végül legalább egyszer mindannyian közreműködhettek a produkcióban. Persze a Mikulást hívogató dallamok sem maradhattak el, helyet kapott az előadásban a Hull a pelyhes fehér hó kezdetű dal, és a társulat tanított a közönségnek egy saját éneket. A műsort színesítették a bábok és a gyümölcsformájú hangszerek. Végezetül pedig a zenekar névadó dalával búcsúzott Andi és csapata. A Hinta-palinta című éneket jól ismerte kicsi és felnőtt egyaránt. A színházterembe ezen a délutánon beköltözött a tél egy órácskára, és megérkezett a Mikulás. Kívánjuk, hogy az ünnep napján valamennyi gyermek részesüljön hasonló örömben családja és társai körében! Köszönjük az MKE Komárom-Esztergom Megyei Egyesületének, hogy támogatta az esemény létrejöttét.

Az esemény fotóit Goldschmidt Éva készítette. A negyedik fotó forrása:

http://www.palintatarsulat.hu/uploads/2/8/7/5/28752839/1294337_orig.jpg

Gyermekkönyvhét Komáromban

DEÁK ANIKÓ

Angyalváró ünnepi gyermekkönyvhetet rendeztünk 2016. november 29-től december 2-ig a Jókai Mór Városi Könyvtár gyermekkönyvtárában.

A héten két **adventi vetélkedő** zajlott alsó tagozatos kisiskolásoknak. Újításként projektorral kivetítettük a kérdéseket. Egyes karácsonyi kifejezésekhez rövid történetmesélés társult (pl. a szaloncukor eredete, a karácsonyfa állítás története, stb.) Két mozgásos feladat is szerepelt az összeállításban: egy szituációs játék, továbbá egy activity.

December 1-én zenés író-olvasó találkozót tartottunk *Jász Attilával*. **Angyalfogó** c. verseskötetéből és új verseiből is olvasott a költő. A programon *Leitgéb Máté*, a Komáromi Egressy Béni Alapfokú Művészeti Iskola gitártanára, valamint tanítványa, *Tóth Regina* kellemes dallamokat játszott gitáron. A délutánt kötetlen beszélgetés zárta. December 2-án pénteken *Mikolasek Zsófia* „Hova tűnt a Mikulás ?” c. interaktív meséjét élvezhettük dalokkal, versekkel átszőve. Minden gyereket elbűvölt, akik aktív szereplőként mélyen átélték a történetet. Péntek délután **kézműves játszóházzá** vált a könyvtár. A heti témához kapcsolódva készültek angyalok, szarvasok, üdvözlőkártyák és különféle dobozok mindenki örömére.

Tudományos konferencián jártunk

SÁRI ALIZ IMOLA

2016. november 7-én Tatán, a Kuny Domokos Múzeumban megnyílt az **V. Tudományos műhelyek Komárom-Esztergom megyében** c. rendezvény. Az eseményt *dr. Schmidt Mayer Richárd* igazgatóhelyettes nyitotta meg, majd *dr. Perger Gyula* igazgató üdvözölte a hallgatóságot.

Schmidt Mayer Richárd. A fotókat Varga Edit készítette

A konferencia léte óriási jelentőségű. Hiszen, miután megszűntek a kulturális intézmények közötti hivatalosnak mondható együttműködések, a szakmai kapcsolatok is igen erősen kezdtek hanyatlani. A szakmabeliek bezárkóztak saját kis világukba, mások kutatási eredményeiről nem szereztek tudomást. Ezt a „bezárkózást” szeretnék a tataiak átfordítani inkább tudományos „kitárulkozásra”, vagyis újra felvenni a kapcsolatot a levéltárakkal, múzeumokkal, könyvtárakkal és egymás tudomására hozni a legújabb kutatási eredményeket. Szerettük volna felrázni kicsit ezt a szakmát, úgy, hogy egymást

jobban megismerhessük, új ismereteket szerezhessünk a másik munkájáról. Ez azért is kiemelkedő jelentőségű, mert így tudjuk, kihez kell egy-egy bizonyos témában fordulnunk, ha elakadnánk, ezáltal megint csak mélyülnek a szakmai kapcsolatok.

A rendezvényen rengeteg fiatallal találkozhatunk, aminek személy szerint nagyon örültem, hogy ők is lehetőséget kapnak munkájuk bemutatására. Ők már egy egészen más szemléletet képviselnek. Könnyen teremtenek kapcsolatot, elismerik mások tudományos tevékenységét, nem utolsó sorban pedig rögtön megmozdulnak egy-egy konferencia hírére, vagy akár egy előadás megtartására. Azonfelül tanulmányok és képlékenyek, szívesen elsajátítanak új ismereteket, amiket hozzákapcsolnak a sajátjukhoz.

**Altdorferné Pál Gabriella és Kisné Cseh Julianna
(Tatabányai Múzeum)**

Az előadások igen változatos témákat öleltek fel. Bár többségében inkább régészeti előadásokat hallhattunk – pl.: *Kisné Cseh Julianna* előadása a bronzkori temetkezési szokásokról, ahol beszélt az újonnan megtalált kettős sírról is. Fris-

síthettük ismeretünket *dr. Bartus Dávid* prezentálásában, a 2016-ban történt Brigetio-i ásatásokról, és megismerkedhettünk a majki, úgynevezett grottakápolna új kutatási eredményével is *dr. Rácz Miklós* és *Sárossy Péter* előadásában. Üdítő volt hallgatni *Kövesdi Mónika* művészettörténész előadását az Esterházy család szolgálatában állt portréfestőkről. Megdöbbentő volt *Németh Anita* restaurátor előadása a penészgombaszennyeződésekről a különböző tárgyakon, festményeken.

Délután kettévált a közönség. Egy része maradt a Lovagteremben, ahol előadott többek közt *A. Pál Gabriella*, a magyarországi zsidóság néprajzi kutatásáról és *dr. Rabár Ferenc* a tatai múzeum történetéről. A másik csoport az emeleti terembe vonult be, ahol legújabb kori előadásokat hallgathattunk. *Kranzieritz Károly* előadásában a tatai I. világháborús hősökkel ismerttetett meg bennünket, továbbá *dr. Schmidtmayer Richárd* a Múgyetemen végzett tiszti iskolások tevékenységét prezentálta a tatai 1956-os forradalom napjaiból. *Dr. Wencz Balázstól* az esztergomi ügynökjelentésekről hallhattunk, *ifj. Gyüsi László* Tatabánya turizmusával kápráztatott el minket.

ifj. Gyüsi László

(József Attila Megyei és Városi Könyvtár Tatabánya)

Sajnos levéltári, illetve könyvtári előadás csekély számban volt jelen a tudományos konferencián, de remélem a közeljövőben megszorodik eme kulturális intézményekből is az előadók száma.

Összességében az előadásokból jól látható, hogy Komárom-Esztergom megye mennyi izgalmas kutatási területtel rendelkezik; másfelől a jeles történelmi eseményekből (világháborúk, 1956.) is kivette részét – előmozdítva a történelem kerékének haladását.

Köszönjük a Kuny Domokos Múzeumnak, hogy megrendezte ezt a színvonalas konferenciát.

Bemutakozik a Szomódi Helytörténeti és Történelmi Hagyományörző Közhasznú Egyesület

ÍRTA: NEMES JÁNOS ¹

SZERKESZTETTE: SZILASSI ANDREA

Habár egyesületünk megalakulásának éve a hivatalos bírósági bejegyzés szerint 2011., valójában 2009-ben alapítottuk közel tizenöten a szomódi Gleichauf vendéglő különtermében. Az évek folyamán úgy harminc-negyven fő körül mozgott állandó tagságunk. Első időben a település múltját kutattuk, majd kirándulásokat is szerveztünk,

és a fellelt anyagok bemutatásában is tevékenykedtünk. Több civil szervezettel is gyümölcsöző kapcsolatot ápolunk, és törekszünk egymás rendezvényeinek színesebbé tételére. Lakókörnyezetünkben több, már elfelejtett értéket próbálunk megismertetni a következő generációval. Így találkozott érdeklődésünk a települési könyvtárban működő iskolai helytörténeti szakkörrel. Programjainkra ellátogatnak a tanulók, és közös rendezvényt is szervezünk az oktatáshoz kapcsolódóan. Kerékpárral is kirándultunk közeli településekre, például a visszatérő források és az élővilág megismerése céljából. Szomód múltjára vonatkozó adatokat, információkat, képeket és személyes emlékeket gyűjtöttünk össze a falu lakóinak segítségével a település életéről – ha-

¹ A cikk szerzője az egyesület elnöke.

sonlóan a Német Nemzetiségi Önkormányzathoz. Ők azonban csak a német nemzetiségű lakosság történetére koncentrálnak, mi a teljes faluéra. Tevékenységünk során segítséget kérünk és kaptunk tatai, tatabányai és komáromi muzeológusoktól és más szakemberektől is.

Az egyesület tagjai egy szüreti felvonuláson.

A továbbiakban kiemelnék néhány eseményt egyesületünk életéből

Településünk területén találtunk 2010-ben egy szarkofágot. *Csiszár István* hívta fel a figyelmünket arra, hogy a kertjében található vízfolyás medrében látható egy érdekes kő. Bizonyosnak látszott, hogy ez egy értékes lelet, ezért értesítettük a Kuny Domokos Múzeumot, akik a feltárást, kiemelését elvégezték. Az eseményről a kiemelés követő napon beszámolt a 24 Óra a 2010. aug. 14-i szám címlapján „Szarkofág a patakban” címmel.

Ez a kőkoporsó a régészek szerint a III-IV. századból származik.

Tóth György Ákos kertjében egy 4000 éves temetkezési urna cserepeinek darabjaira lelt, amelyekből kettőt a Tatabányai Múzeum restaurált.

Kiállításokat rendezünk három év óta a tatai Eszterházy kastélyban a Szent György napi lovas ünnep eseményén, amelyet a Tata és Térségbeli Lovasélet-fejlesztő Egyesület szervez. A kiállított darabokat lovas szerszámokból, népi használati tárgyakból válogattuk. Kocson, a Kocsitoló Fesztiválon eddig kétszer szerveztünk bemutatót településünkéről; egyszer mint helytörténeti egyesület, másodszor pedig Szomód község képviselőjében. Itt is néprajzi tárgyakat mutattunk be az egyesület tulajdonából és kölcsön kapott tárgyakból. A Szomódi Pikant Pajta évi egy alkalomra átadja a területét egyesületünknek a Tata és Térsége Egyesület záró rendezvényére. A Tatai Civil Napok keretében idén a „Kelták Szomódon” című ismeretterjesztő előadás hangzott el *Kisné Cseh Julianna* előadásában. A Ferenc major történetét bemutató kamarakiállítással viszonzottuk vendéglátóink kedvességét.

A szomódi Tüzkő-hegy évtizedek óta katonai terület, ezért sokáig elzárt volt nagy része. Engedélyt kértünk és kaptunk a bejárásához. Sétánkhöz meginvitáltuk *Kisné Cseh Julianna* tatabányai régészt és *Almádi Zoltán* geológust, akik sok értékes ismeretet osztottak meg az egyesület tagjaival. Ez a terület az ősemlék feltételezett gyűjtőhelye lehetett.

A képen Almádi Zoltán egy Tűzkő-hegyen talált, triász kori *Megalodus* kagyló lenyomatát őrző leletet tart a kezében, amely hasonló a Tatán, a gimnázium mögötti sziklás részen feltárt darabbal.

Az **Írisz-kert** Szomódon egy védett növénytársulás a Tűzkő-hegyen, amely hosszú ideig a honvédség által elzárt területen volt. Ma már látogatható. Iskolánkat is az Írisz-kertről neveztük el. 2010-ben sikeresen kezdeményeztük védetté nyilvánítását. *Csonka Pétertől*, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságához tartozó Gerecsei Természetvédelmi Tájegység vezetőjétől vettük át a Natura 2000 címet jelentő táblát. *Czumpf Attila* agrármérnök, humánökológus is részt vett, beszédet mondott az avatáson.

Az írisz az egyesület logójában is szerepel.

Az Írisz-kert szomszédságában, – szintén egykori honvédségi területen – de ma már szabadon bejárható helyen fekszik egy **páfrányos erdő**. A 33 Magyarországon honos páfrányból 17 fellelhető itt egy 3-4 hektáros területen. Figyelmünk akkor irányult e téma felé, amikor megismertük *Hohl Márta* baji pedagógus diplomamunkáját a szomódi páfrányos történetéről. Azóta rendszeresen kijárunk megtekinteni a növényeket, és

kirándulásokat szervezünk ide, hogy mások is megismerjék e szép ligetet.

A páfrányos mögött található egy, feltehetően az I-IV. században épített út. Ezen az ún. **római kőhordó úton** 1871- 1887 között egy **lóvasutat** is létesítettek Brigetio (Szőny) és környéke építéséhez, majd ezen szállították a Süttőről és Tardosról származó köveket, építőanyagokat az építkezéshez. Szomód – Betlehem-pusztától indult a magyar királyi és császári lóvasút. ² Ennek kutatása során együttműködtünk *Számadó Emesével*, a Komáromi Klapka György Múzeum igazgatójával, aki szintén sokat segített eddig az egyesületnek. 2013. márciusában egy helytörténeti túrát szerveztünk Komáromig, a lóvasút nyomában.

Emléktábla a kőhordó útnál.

² Forrás: Komárom: helytörténet a kezdetektől napjainkig /-[írta Rabi Lenke et al.]; [szerk. Rabi Lenke, Számadó Emese, Turi Zsolt]; [fotók Török Csaba, Turi Zsolt]. - Komárom: Klapka György Múzeum, 2015.(Komárom: Kompress Nyomdaipari Kft.). 101. p.

A szomódi temetőt rendszeresen felkeressük az ismertebb személyek bemutatásáért, emlékük előtti tisztelgésért. Itt nyugszik például Vajda Julianna (Csokonai Lillájának) testvére, *Vajda Sámuel* lelkész és *édesanyja*. A Vajda-család sírját költészet napja körül, az egyházi és közéleti személyeket pedig az évfordulójuk körüli időben látogatjuk.

2014-ben állítottunk egy kettős keresztet és egy emléktáblát a Dunaszentmiklós fölötti erdőben az 1945. január 4-én, 16 órakor agyonlőtt szomódiak és környékeliek (*Tardos, Baj, Agostyán, Tata, Dunaszentmiklós*) ártatlan civil áldozatainak emlékére. Az oroszok előbb útépitésen dolgoztatták őket, majd lelőtték a 26 embert, akik közül 11 szomódi volt.

A fotó az emlékmű felavatásakor készült. Valamennyi képet az Egyesület bocsátotta rendelkezésünkre.

Megtudtuk, hogy *Szomjas László* sportlövő olimpikon a közigazgatásilag Neszmélyhez tartozó Gombáspusztán fővadász volt. Idén emlékének szentelve elneveztünk róla egy túrát 1924-es párizsi olimpiai indulásának emlékére. Rendszeres kirándulást szervezünk a Neszmélyi Arborétumba a Süttői Erdészeti Igazgatósággal együttműködve, amit ettől az évtől **Szomjas-túrának** neveztünk el. Szomjas László lánya és annak családja ezen a túrán tiszteletét tette.

Találtunk még egy szomódi olimpikont *Toldi Sándor* személyében, aki diszkoszvetésben indult ugyancsak az 1924-es párizsi olimpián, és a magyar csapat zászlóvivője is volt. Érdekesség, hogy őt eredetileg Nagy Sándornak anyakönyvezték. Református lelkészként azonban kétséges volt olimpiai indulása, mert az egyház nem nézte ezt jó szemmel. Az olimpia érdekében felvette a *Toldi Nagy Sándor* nevet. Később Toldi Sándorként említik őt a különböző internetes források. Fontos megjegyeznünk, hogy a Wikipédiában és még néhány online forrásban hibásan szerepel születési helyeként Pápa városa. Hozzá tartozói ma is Szomódon élnek, megvan még születési anyakönyvi kivonata, amely a szomódi születést igazolja.

Ennyit ízelítőül a szervezet hétéves történetéből, kutatásaink eredményeiből.

A vándorgyűléstől az IFLA trendekig

KISSNÉ ANDA KLÁRA

2016. október 18-án az Országos Széchényi Könyvtárban tartotta ülését a Magyar Könyvtárosok Egyesületének Tanácsa. *Bazsóné Megyes Klára*, a Tanács elnöke köszöntötte a megjelent 22 szervezet képviselőjét.

Gerencsér Judit főtitkári beszámolójában elsőként a **veszprémi vándorgyűlést** értékelte. A könyvtár szakos hallgatók pályázhattak ezúttal is részvétel támogatására. Neves előadók, jól sikerült programok, újdonságértékű játék, sok kiállító – mind pozitívum volt. Dr. Navracsics Tibor európai biztos előadása már hozzáférhető¹. A kitüntetettek között idén több tanácsi képviselőt díjaztak. A szekcióprogramok időbeosztását át kell gondolni.

Gerencsér Judit. A fotókat Karasz Lajos készítette

A tájékoztató kitért a **Szinnyei József-díjasokra**, a **Nemzetközi Békenaphoz** (szeptember 21.) való csatlakozási felhívásra, a mikrocenzusban való könyvtári részvételre az MKE, IKSZ és a KSH közös megállapodása alapján, az **Alkotó könyvtáros** szeptember 26-ától nyílt kiállítására. Az Elnökség és az OIK folyamatosan kéri, várja a bemutatókat és a bármilyen területen bemutatásra érdemes alkotásokat. A főtitkár tájékoztatót a továbbiakban az MKE 2016–2021-es időszakra vonatkozó **stratégiai tervéről**. A szervezeteknek és szekcióknak volt lehetőségük előzetesen véleményt formálni. A végleges változat az MKE honlapján megjelenik.

Előzetes információk hangoztak el a november 9-én és 22-én szervezett kettős MKE konferenciáról. **Fejlesztés, fenntarthatóság, esély az IFLA trendek és a Lyoni deklaráció tükrében** címmel a könyvtárak és könyvtárosok jövőjével kapcsolatban. Az MKE szakmai szervezetként kíván a hazai konzultáció élére állni. Az IFLA Trend Report 2013., ill. 2016. évi friss dokumentációjának, valamint a 2014. évi Lyoni Nyilatkozat elemeit előadások és korreferátumok sorával kívánják közkinccsé tenni. A konferenciára az MKE tagok jelentkezése elsőbbséget élvez, a felkészülést a háttéranyagok fordításával igyekeztek segíteni. *Szadmári Klára*, a Könyvtárostánárok Egyesületének (KTE) elnöke megjegyezte, hogy az **IFLA iskolai könyvtárakra vonatkozó 2015-ben frissített irányelvei** központi témája lesz a KTE őszi konferenciájának, és ott hozzáférhető lesz.

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=LI9zRpqDcp0&feature=youtu.be>

Barátné dr. Hajdu Ágnes elnök a Könyvtárvilágban tájékoztat majd részletesen a nemzetközi szervezetekhez kapcsolódó eseményekről. Elöljáróban elhangzott, hogy az IFLA 2017-ben Lengyelországban tartja világkonferenciáját, amely jó alkalmat ad egy magyar delegáció részvételére. Az **EBLIDA** részéről pedig nyáron érkezett felhívás a közkönyvtárak nem formális és informális tanulási tevékenységének felméréséhez való csatlakozásra kérdőív formájában. Az MKE beavatkozására magyar fordításban is elérhetővé váltak a kérdések. Az eredményt² az EBLIDA közzétette. A tanácsstagok döntése alapján az EBLIDA angol nyelven megjelenő hírlevelét (EBLIDA Fortnightly News Summary) a jövőben a tagság számára elérhetővé teszik.

A tanácsülés résztvevői

A nemzetközi vérkeringésbe kapcsolódás érdekében hirdette meg az MKE Elnöksége a **Code Week**, a **Programozás Hete** rendezvénysorozaton való részvételt. Az elsősorban a közkönyvtárakat érintő programsorozat 2016. október 15–23. között zajlott, érdemes rá jövőre tudatosan készülni.

Fehér Miklós a **Füzéki-emlékérem** kuratóriumi elnökeként tájékoztatást adott a jelölési és a kiválasztási eljárásrend eddigi kezdeményezéseiről. Hangsúlyozta, hogy nem szabad lemondani a szakma által, a szakmában végzett tevékenység elismeréséről. Ismertette az idei díjátadó ünnepség programját, ami gazdagabb és rendkívüli az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója miatt. Bemutatásra kerül Füzéki István előkerült naplója, és Papp István személyes visszaemlékezését követi a díjátadó ünnepség és az emléktábla koszorúzása. Az idei díjazott Haraszi Pálné, az

Országgyűlési Könyvtár nyugdíjasa, az MKE volt főtitkára, volt alelnöke.³

Gerencsér Judit az **MKE PR Munkabizottság**ának tagjaként számolt be a létező és megújuló MKE fórumokról. Az MKE honlap és a Facebook oldala megújul. A Könyvtárvilág évi hat alkalommal jelenik meg. A Honlap-munkabizottság októberi ülésén kijelölték a fejlesztés irányait, a szakmai koncepció megfogalmazása most a feladat. A KATALIST-en megjelent egyesületi hírek között volt olvasható a KTE könyvtárosokat toborzó akciója a *Maradj talpon!* vetélkedőműsorhoz. Az Iskolai Könyvtárak Nemzetközi hónapja alkalmából készített műsor szereplőválogatásáról és felvételéről Szakmári Klára csak szűkszavúan beszélhetett. A vetélkedő október 24-én került adásba⁴. Ugyanakkor felhívta a figyelmet a [Me-netrend az Iskolai könyvtárak 30 képben című](#) médiakampányra, amelyet a KTE fennállásának 30. évfordulója alkalmából szervez.

A [veszprémi vándorgyűlést](#) a helyi szervezők nevében Szóllás Péter értékelte. 13 szekciórendezvény, 75 előadás, 86 előadó, 845 résztvevő, 20 szakmai partner stb. – kiemelkedő adatok. A résztvevők életkori megoszlása szerint azonban várhatóan 5–10 év múlva erősen megfogyatkozunk. Mint mondta, a szekcióprogramok jobb elosztása jogos felvetés. Kifogásolható volt a ruhatári rész. A Hangvilla elégedett volt. Sehol nem történt be nem tervezett esemény. Hozzászólás hangzott el, hogy a jelentkezési lapon munkahelyi adatként nyugdíjas kategória helyett helytállóbb lenne nyugalmazott könyvtárost feltüntetni. A vándorbotot Miskolc vette át.

A szervezetek közül elsőként az 1968-ban alakult **Hajdú-Bihar Megyei Szervezet** mutatkozott be. Jelenlegi elnöke, Molnárné Varga Katalin ismertette a mai napig változatlan céljaikat: az országos szakmai kérdések helyi szinten történő megvitatása, a könyvtárak közötti megyei együttműködés erősítése, szakmai találkozók, rendezvények, bemutatók, a továbbképzések támogatása. Tagokat adott az MKE Elnökségnek, a Tanács elnöki

³ <http://mke.info.hu/konyvtarvilag/2016/11/2016-ban-a-fuzeki-istvan-emlekerem-dij-kuratorium-dontese-alapjan-fuzeki-istvan-emlekerem-dij-kituntetesben-reszesul/3481/>

⁴ <http://www.mediaklikk.hu/video/maradj-talpon-585-adas-2016-10-24-konyvtarosok/>

² http://www.eblida.org/Activities/KIC/libA4EU/eblida_libad4eu_survey_data_results.pdf

posztjára, és büszkélkednek MKE-
emlékermesekkel. Három vándorgyűlés, több or-
szágos és regionális rendezvény áll mögöttük.
Szakmai tanulmányutakat itthon és külföldön is
szerveznek, látogatják a helyi kulturális intézmé-
nyeket. Könyvtárosbál, közös színházlátogatás
kínál programlehetőséget.

Ballagó diák – A
Szolnoki Metszőkör
linómetszete

A Jász-Nagykun-Szolnok
Megyei Szervezetet Németh-
né Matasitik Magdolna elnök
mutatta be. Az 1975-ben ala-
kult szervezet mívés logóját a
Szolnoki Metszőkör diákjaival
készítették. Ma a tagtoborzás
a leghangsúlyosabb, a szol-
noki vándorgyűlés emelke-
dést eredményezett. Az ak-
tuális szakmai irányokhoz

igazodnak szakmai napokkal, továbbképzésekkel,
felkarolják a hátrányos helyzetű települések
könyvtárait, az esélyegyenlőség elősegítése fon-
tos. Legfőbb támogatója a Versey Ferenc
Könyvtár. Speciális szponzorálást szereztek a
Jászkun Volán Közlekedési Zrt.-től, de a Kék Vo-
nal Gyermekkrízis Alapítvánnyal közös pályázat
is gyümölcsöző volt. Pályázati forrás adott lehet-
séget több, másokkal közös szervezésű konferen-
ciára, nagyrendezvényre, képzésre. Az évek során
kapcsolatot építettek észtországi, romániai, vala-
mint több finn könyvtárral.

Személyi változásokat jelentett be *Bazsóné
Megyes Klára*. A Nógrád Megyei Szervezet elnö-
ke, Ludasi Tünde lemondott, az új jelölt Kapás
Tünde. A Gyermekkönyvtáros Szekcióban Ignác
Lászlóné lemondott elnök utódja dr. Szecsey Ist-
vánné Pápai Judit, aki lehetőséget kapott rövid
bemutatkozásra. Felsorolásra kerültek a rendsze-
resen hiányzó szervezetek, amelyekről az Elnök-
ség is rendszeresen értesítést kap.

Hantal Zsófia, a Titkárság alkalmazottja, **szerve-
zeti és tagsági információkkal** szolgált. Jelenleg
az MKE-nek 2060 egyéni, 79 testületi tagja van,
de vannak, akikről nem érkezik adat. Bár a szerve-
zetek nyáron már kaptak könyvelési útmutató is,
még mindig vannak hiányosságok és tipushibák.
Ezt állapította meg az Ellenőrző Bizottság is októ-

beri ülésük eredményeként. Ennek ellenére úgy
ítélték meg, hogy a formai, eljárási rend javult.

Az idei utolsó tanácsülés december közepén vár-
ható. A Könyvtárvilágba addig is várják a szerve-
zeti híreket, érdekességeket és a kiállítók jelentke-
zését!

Fejlesztési irányok, fenntarthatóság és esélyteremtés

KISSNÉ ANDA KLÁRA

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete - élére állva a
nemzetközi trendek hazai konzultációjának - **Fej-
lesztés, fenntarthatóság, esély az IFLA trendek
és a Lyoni deklaráció tükrében** címmel rendez
konferenciasorozatot az Országos Széchényi
Könyvtárban. A konferencia célja, hogy a könyv-
tárak és a könyvtárosok jövőjével kapcsolatban
napvilágot látott IFLA dokumentumok (IFLA
Trend Report 2013, Update 2016), illetve a Lyoni
Nyilatkozat (2014) irányelveit szakmai közkinccsé
tegyék és továbbgondolásra késztesse nemzeti
szinten.

Barátné dr. Hajdu Ágnes.
A fotókat Karasz Lajos készítette

Az első alkalom 2016. november 9-én zajlott ran-
gos előadók sorával. Moderátor *Eszenyiné dr.
Borbély Mária* (MKE elnökségi tag) volt. Köszön-
tötte a résztvevőket *Sepsey Tamásné dr. Vigh An-
namária*, az EMMI Közgyűjteményi Főosztály
vezetője. Mint mondta, a trendekben megfogal-
mazott üzenetek és az elvárások között szoros az
összefüggés, összhangban vannak az európai uni-
ós pályázatok címszávaival.

Barátné dr. Hajdu Ágnes MKE elnök bevezető előadása rámutatott az IFLA stratégia és a Trend Report kapcsolatára. A stratégiában való gondolkodás, az információkhoz való szabad hozzáférés és a könyvtárak jelenléte minden területen megjelent már *Claudia Lux* IFLA elnök (2007–2009) programjában. Az alapelvek, az új technológiák, a ráépült akciók és cselekvéstervek jelölték ki a fejlődési irányokat: könyvtárak társadalmi szerepvállalása, az olvasás és műveltség előmozdítása, fenntartható információ és tudás, egyéni teljesítményfejlesztés és a kulturális örökség megőrzése. A 2016–2021 időszakra megfogalmazottakban kiemelt alapérték a használat, a korlátlan hozzáférés és az egyenlőség.

dr. Baranyai Péter

Fodor István, az Ericsson Magyarország Kft. elnöke szerint paradigmaváltásnál több, hogy már a 4.0 ipari forradalom küszöbén az 5G technológiai hálózatosodásról kell beszélni. Az azonnali adatforgalom, az automatizálódás, az eszközök közti kommunikáció jellemzősége, a precíz távvezérlés és ellenőrzés kihat az iparágakra, a vevői értéknövelésre, a szolgáltatásokra. A Z után itt az IT generáció. A hatások ijesztőek: nő a vizualitás, a virtuális és fejlesztett valóság értéke. Tanácsként fogalmazta meg, hogy nem félni kell a változástól, hanem elfogadni és használni a megújuló technikát. A könyvtárak társadalmi szerepe abban van, hogy a klasszikus értékeket modern formában kommunikálja és a közjót újszerű módon szolgálja.

Dr. Baranyai Péter, a Széchenyi István Egyetem professzora éppen az 5G technológia alapján várá-

zsolta a jelenlévők elé a virtuális valóságot. Az inverzív 3D-s szemüveg és az érzékelők már képessé tesznek a virtuális terekben tanulni, dolgozni, szórakozni, a cselekvések között az egyidejűséget biztosítják. A képzésben elegendő lesz egy labor felszerelése, egy-egy eszközprototípus elkészítése, mert egyidejűleg többen használhatják a virtuális térben. A gazdaságra gyakorolt hatása óriási. A közeli jövőben a szoftverek a 3D alapú operációs rendszer részeivé válnak. Mint mondta, a virtuális tereket építő cégek száma már elérte a kritikus mennyiséget, nincs visszaút.

Dr. Kroó Norbert akadémikus csak megerősíteni tudta az eddigieket. Ma a nano-, a bio- és az információs alapú technológiák fejlesztése jelent kihívást. Miközben a technológiai fejlődésben és a könyvtárakban az „információ” és a „tudás” a közös, tudás- és időparadoxont élünk meg. A fiatal generációk érdeklődése, tudása csökken, a tudás megszerzéséhez szükséges idő nő, és az gyorsan elévül. A hálózatok szerepe nő minden területen. Hangsúlyozta a fenntartható fejlődés prioritását. A kockázatvállalás, a döntési képesség, a mobilitás, a transzferabilitás jelenti a kulcskompetenciákat és alapkészségeket. Leszögezte, hogy a könyvtárak és a képzőintézmények szerepvállalása és felelőssége a gondolkodásmód formálásában van.

dr. Kroó Norbert és Fodor István

Nagy Zsuzsanna, a Budapesti Corvinus Egyetem főigazgatójának meglátása szerint az üzleti modellek, a hasznosszemlélet, a digitális tartalmak jogi kezelése korlátozza a hozzáférést. Ezért fontos a tudományos társadalom támogatása és a könyvtárak szerepének tudatosítása. A technológia oldaláról nézve megállapítható, hogy a gyerekek és a

digitális bennszülöttek csak a technológiát, és nem az információt tudják kezelni. Demokratizál-e tehát a tömeges információ-előállítás, az online hozzáférés? Hangsúlyozta, hogy a könyvtárakban teret kell adni az aktív, a csoportos és önálló tanulásnak. A könyvtár megváltozott szerepe mellett a kapcsolatteremtésre és értékközvetítésre mindig szükség lesz.

Tózsér Istvánné Géczi Andrea, a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár igazgatója a tudásért, a gyűjteményért és a látogatókért vállalt felelősséget emelte ki. A könyvtárak segítő szerepe és kommunikációs, közösségi helyként való működése fontos. A kistélepüléseken a könyvtári terek megújulása, modernizálása által a digitális kompetenciafejlesztés helyszíneivé váltak a könyvtárak. A képzés, a közvetlen kapcsolatok, a minőségirányítás, az elérhető szolgáltatás egymásra épülve teremt közösséget. Így már nem technikai gátakról, hanem társadalmi problémáról beszélhetünk. A közkönyvtárak szerepét a tanulást segítő, az állami, a munkaerőpiaci és az egyéni szükségletekre épült szolgáltatásokban látta.

Lebanov József, az EMMI Köznevelési Stratégiai Főosztály vezetője az oktatás trendjeit ismertette. Tájékoztató az oktatást érintő változásokról és az aktuális helyzetről. Említést tett a KLIK átalakításának folyamatáról, a megújuló továbbképzési rendszerről, az új NAT-ról, a pedagógus életpályamodellről. Fontos feladat a tankötelezettség utáni motiváció, a korai iskolaelhagyás csökkentése. Említést tett a kiemelt fejlesztési területekről, az EFOP, valamint a Digitális Oktatási Stratégia (DOS) céljairól. A digitális szövegértés hazai eredményeinek javítására felsorolt feladatok között a könyvtár szintjén (sajnos) csak az iskolai könyvtárakat említette, mint a digitális tartalomki-
náló forrásközpontjait.

Dr. Gombos Péter, a HUNRA elnöke arról beszélt, hogy korosztályonként hogyan tűnt el az értő olvasás és észleljük a digitális demencia jeleit. Az életmód- és kultúraváltással megváltozott az információról alkotott fogalmunk, felvetődik mit jelent a műveltség ma? Az oktatási rendszerben még mindig sok a nyitott kérdés, az internethasználat 70 %-a közösségi oldalakra koncentrált,

megváltoztak a kódok, korlátozottak a digitális kompetenciák, az irodalomtanítás válságban van. Hangsúlyozta, hogy a könyv az olvasás presztízse, a digitális tankönyv csak kiegészítheti, de nem helyettesíti a papíralapút. A szövegértést tanítani kell, a belső képalkotás eszköze a mese kell, legyen. Eredmény viszont, hogy vannak újra „generációs” könyvek.

Dr. Gombos Péter

Péterfi Rita, a Pest Megyei Könyvtár megyei hálózati vezetője kiemelte, hogy ma már nem csak digitális, hanem kulturális szakadékról beszélünk. Az oktatás kulcsterület, de olyan tudásra kell felkészíteni a gyerekeket, amiről fogalmunk sincs. A PISA eredmények kijelölik az irányokat. Minden ötödik gyerek funkcionális analfabéta, nő a számuk és a hátrányok örökíthetők. Fontos tudnunk, hogy az olvasó ember más értékeket helyez előtérbe. A gazdaság, a munkaerőpiac számára sem mindegy, milyen kompetenciákkal rendelkezünk. A munkahelyen prioritás az együttműködés, a kreativitás, a problémamegoldás, a csoportmunka. Ezeknek a fejlesztésében segíthet a könyvtáros, és hogy az információkeresés ne egy-két kattintást jelentsen.

Dr. Hangodi Ágnes, a Könyvtári Intézet megbízott igazgatója kiemelte, hogy akár digitális írástudásról, akár kompetenciákról, akár (információs) műveltségről beszélünk, az kulcskompetenciát jelent az Európa Tanács ajánlásában, aminek használata során a könyvtár a helyet és a lehetőséget biztosíthatja. Ezt alátámasztja: az 1997. évi CXL. tv. 55. § a nyilvános könyvtárak feladatának kijelölésével; a Nemzeti Infokommunikációs Stratégia 2014-2021. negyedik alappillére a könyvtár, mint lehetőség; a DOS, amit nem lehet iskolai könyvtár-

rakra leszűkíteni. A digitális kompetenciafejlesztés színterei főként a közkönyvtárak. A nem formális és informális tudás területén a tanulók és a felnőttek körében más-más motiváció és módszer segítségével tudnak lehetőséget teremteni. A jó gyakorlatokat bővíteni kell, elektronikus tananyagot kell készíteni, a távoktatás, a blended learning szerepét kell erősíteni.

**Eszenyiné dr. Borbély Mária,
a konferencia szervezője és moderátora**

Végül *Eszenyiné dr. Borbély Mária* példákat mutatott, hogy a Trend Reportban megfogalmazott irányok és elvárások érdekében melyik nemzet hogyan lépett tovább adott témakörökben: az e-könyvek határozott idejű haszonkölcsönzésének joga, az adatvédelemmel kapcsolatban felvállalt könyvtári szerep, a könyvtáros készség- és kompetenciahiány felszámolása, a stratégiai együttműködés erősítése. Összegzésként megállapította, hogy a könyvtárak újrapozicionálása során a szociális és közvetítő attitűdről nem szabad lemondani. A digitális társadalom használói igényeinek való megfelelés során a közvetlen együttműködés lehetőségeit is meg kell találni (self-publishing, crowdsourcing). A változás nem befolyásolja, hogy a könyvtárak továbbra is az alapelvek mentén értékeket közvetítsenek, a demokrácia és a párbeszéd intézményei maradjanak.

A konferencia 2016. november 22-én folytatódik. Az ott elhangzott előadásokról szintén beszámolunk rovatunkban. A teljes konferenciaanyagot várhatóan még decemberben elérhetővé teszik az MKE honlapon.

Cikkek bibliográfiája, 2016. október

NAGY EDIT

26 ezer látogatót hozott az év : tesznek érte - az olvasóvá nevelés a gyermekkönyvtárban kezdődik / Sári Evelyn. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 71. évf. 241. sz. (2016. október 13.), p. 9. - ill.

56 szó, 56 sor -Pályázat középiskolásoknak. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 71. évf. 241. sz. (2016. október 13.), p. 9. - ill.

A Dobó Gimnázium csapata nyert / N. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 252. sz. (2016. október 26.), p. 4. - ill.

A kalózkodás szerint is menő olvasni / Sári Evelyn. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 71. évf. 237. sz. (2016. október 8.), p. 8. - ill.

A "legek" napja / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 7-8. - ill.

A szülői kontroll megvalósításának eszközei a digitális világban / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 35-37. - ill.

A Tekergő Bábszínház előadása / László Kálmánné. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 30. - ill.

A Zöldtündér Mesetárlata a könyvtárban / Dollmayer Bea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 24. - ill.

Áldás és átok - az okostelefon veszélyei / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 37-39. - ill.

Állati népmesék / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 49-50. - ill.

Az 56-os napló kairói és varsói bemutatója / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 40-42. - ill.

Az öko nagy divat lett / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 231. sz. (2016. október 1.), p. 4.

Bajna bemutatkozása a Megyei Értéktári Napon / Erdősné Csík Katalin. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 33-34. - ill.

Barátságos boszít csináltak : csaknem feledésbe merült technikával készítenek ajándékokat / Palásti. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 253. sz. (2016. október 27.), p. 4. - ill.

Cikkek bibliográfiája, 2016. szeptember / Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 62-64.

Csak egy százas : [képhír] / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 236. sz. (2016. október 7.), p. 5. - ill.

Egy drognapló története / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 23. - ill.

Egyedi kezdeményezések : különleges programokkal csalogatták a könyvtárba a régi és új olvasókat / Kissné Anda Klára ; Veizer Tamás. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 251. sz. (2016. október 25.), p. 4. - ill.

Egyesületi délután a szakmai napon / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 59-61. - ill.

Fekete lemezek éjszakája : erre az estére újra előkerültek a régi korongok a raktárból / Zs. K. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 240. sz. (2016. október 12.), p. 5.

Felavatták a Szabadságharcost : Koltay Gábor Komárom 1956 filmjének premierje volt a Jókai Moziban / D. M. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 250. sz. (2016. október 24.), p. 2. - ill.

Felháborodásból kezdett regényt írni : műfajteremtő alkotás - egy család, két falu és az egész felvidéki magyarság története egy könyvben / Sárai Evelin. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 71. évf. 234. sz. (2016. október 5.), p. 1. , 8. - ill.

Hűvösvölgyi suli - melegen ajánlva / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 48-49. - ill.

Irodalom dallal és zenével / Takács Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 27. - ill.

Író-olvasó találkozó. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 71. évf. 234. sz. (2016. október 5.), p. 8.

Író-olvasó találkozó Bánhidán Petra Nagyová Dzerengovával / Tarjáné Tihanyi Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 11-12. - ill.

Ismerjük meg egymást! / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 45. - ill.

Játékos helytörténeti ismeretszerzés gyermekeknek / Dr. Horváth Géza. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 58. - ill.

Játékosan és komolyan a kamaszokkal / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 9-11. - ill.

Játsszunk pantomimet! - Dvorák Gábor és Patka Heléna műsora / Varga Orsolya. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 34. - ill.

Kamerával a hidak körül / Veizer Tamás. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 233. sz. (2016. október 4.), p. 1. , 6. - ill.

Kép és ember találkozása : három percben : Bánfi József / Bánfi József ; V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 253. sz. (2016. október 27.), p. 2. - ill.

Kertvárosi mesedélután Finy Petrával / Adorján Mária. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 14. - ill.

Kincses geodéták : három percben : Horváth Géza / Horváth Géza ; V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 235. sz. (2016. október 6.), p. 2. - ill.

Könyvbemutató. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 71. évf. 235. sz. (2016. október 6.), p. 8.

Könyves Szerda Nényei Pállal / Makuvek Nóra. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 21-22. - ill.

Könyvtári Hét 2016. - számokban / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 28. - ill.

Középpontban az ökoszemlélet : "visegrádi" pályázatra készülnek a cseh és magyar könyvtárosok is / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 235. sz. (2016. október 6.), p. 2. - ill.

Megyei mártírokra emlékeztünk... / Sári Aliz Imola. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 56-57. - ill.

Molnos Zselyke könyvbemutatója Tatán / Kristófné Szabó Szerafina. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 24-25. - ill.

Műveltetés és rontás : érdekes és értékes programok a könyvtárban. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 256. sz. (2016. október 31.), p. 4. - ill.

Nem szabad mindent kidobni / Wágner Zsanett. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 234. sz. (2016. október 5.), p. 1. , 3. - ill.

Németh László magyarságképe - Monostori Imre előadása / Petényi Erzsébet. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 14-16. - ill.

OKN 2016. - Szabadtéri könyves nyomkereső játék Oroszlányban / Szlezákné Molnár Katalin. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 26. - ill.

Olaszói igényekhez igazítva : tavaly 26 ezer látogatója volt a könyvtárnak. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 241. sz. (2016. október 13.), p. 6.

Olaszólámpa. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 71. évf. 237. sz. (2016. október 8.), p. 8.

Olaszómaraton : [képhír] / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 237. sz. (2016. október 8.), p. 3. - ill.

Országos Könyvtári Napok - nyitó konferencia Tatabányán / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 5-6. - ill.

Országos Könyvtári Napok Bajnán / Erdősné Csík Katalin. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 32-33. - ill.

Ölelkező pár a sírban : őskori kettős temetkezés feltárása Tatabányán / Kisné Cseh Julianna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 54-56. - ill.

Őszi rendezvények a gyermekkönyvtárban / Zimonyi Zsanett. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 51-52. - ill.

Parancs nélkül is. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 71. évf. 237. sz. (2016. október 8.), p. 8.

Programajánló : Komárom / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 231. sz. (2016. október 1.), p. 5.

Programajánló : Komárom. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 232. sz. (2016. október 3.), p. 5.

Programajánló : Bajna / F. K. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 232. sz. (2016. október 3.), p. 5.

Programajánló : Dorog / F. K. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 244. sz. (2016. október 17.), p. 5.

Programajánló : Tata / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 231. sz. (2016. október 1.), p. 5.

Programajánló : Tatabánya / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 237. sz. (2016. október 8.), p. 5.

Programajánló : Tatabánya / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 248. sz. (2016. október 21.), p. 5.

Programajánló : Komárom / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 251. sz. (2016. október 25.), p. 5.

Programajánló : Oroszlány / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 251. sz. (2016. október 25.), p. 5.

Programajánló : Oroszlány / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 251. sz. (2016. október 25.), p. 5.

Programiroda nyílt a könyvtárban. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 256. sz. (2016. október 31.), p. 4.

Ribizli bohóc és barátai / Kristófné Szabó Szerafina. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 31. - ill.

RiOlimpia / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 50. - ill.

Sakkozz egy mesterrel! - Szimultán sakkverseny az OKSZÍK-ban / Szlezákné Molnár Katalin. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 52-53. - ill.

Sebestyén Márta a városi könyvtárban / Csombor Erzsébet. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 17-19. - ill.

Slam Poetry Workshop / Makuvek Nóra. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 22. - ill.

Szabadtéri játszoda és barátkozás a hullókkal / Tarjánné Tihanyi Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 12-13. - ill.

Szellemi akadályverseny a könyvtári héten Tatán / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 21. - ill.

Térségi programiroda / F. K. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 251. sz. (2016. október 25.), p. 2.

Titokmesék gyerekeknek és felnőtteknek - Községtalálkozó Beck Andrea íróval / Erősné Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 46-47. - ill.

Tűzoltók a könyvtárban. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 71. évf. 245. sz. (2016. október 18.), p. 8.

Úristen, kamasz lettem! - Sohonyai Edit előadása Felsőgallán / Sóvágó Zsoltné. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 13. - ill.

Utazások a "Múzeum, művészet, muzsika" világában / Erősné Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 47-48. - ill.

Vallás, vallásos közösségek és a természet viszonya / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 43-44. - ill.

Versenykiírás : Oroszlány / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 27. évf. 237. sz. (2016. október 8.), p. 5.

Versmondó verseny Esztergomban / Kovátsné Váradi Eszter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 19-20. - ill.

Vetélkedő gyerekeknek. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 71. évf. 236. sz. (2016. október 7.), p. 8.

Videokonferenciás vetélkedő / Fink Noémi ; Fink Jánosné. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 6. évf. 10. sz. (2016. október), p. 29-30. - ill.

Visszavárják a gyerekeket. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 71. évf. 256. sz. (2016. október 31.), p. 8. - ill.